

**Sprawozdanie z realizacji
Powiatowego Programu
Opieki nad Zabytkami
na lata 2015-2018**

POWIAT OŚWIĘCIMSKI

Spis treści

1.	Wstęp	2
2.	Obszary priorytetowe	2
3.	Priorytet I. Konsekwentne i planowe realizowanie zadań kompetencyjnych samorządu dotyczących opieki nad zabytkami jako potwierdzenia uznania znaczenia dziedzictwa kulturowego dla rozwoju powiatu.	3
3.1.	Uchwała w sprawie w sprawie przyjęcia programu opieki nad zabytkami dla powiatu oświęcimskiego	3
3.2.	Plan ochrony zabytków	4
3.3.	Regulamin udzielania dotacji na prace konserwatorskie	14
3.4.	Udaremnienie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytku	15
4.	Priorytet II. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako element rozwoju społeczno - gospodarczego powiatu	18
4.1.	Dotacje w trybie ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami.	18
4.2.	Uatrakcyjnienie i ożywienie powiatu poprzez wykreowanie nowej przestrzeni publicznej służącej prezentowaniu i promowaniu kultury i dziedzictwa kulturowego	37
4.3.	Prowadzenie działań sanacyjnych w obrębie powiatu	40
5.	Priorytet III. Wyeksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazowych	40
6.	Priorytet IV. Zintegrowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu oraz przyjęcie odpowiednich zasad zagospodarowania przestrzeni	41
7.	Priorytet V. Wykreowanie wizerunku powiatu i tożsamości mieszkańców, wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego	42
8.	Priorytet VI. Zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych	44
9.	Priorytet VII. Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami	50
10.	Priorytet VIII. Powszechna edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego	50
11.	Priorytet IX. Wzmocnienie roli społeczeństwa w ochronie zabytków	52
12.	Priorytet X. Nadzór nad właściwym oznakowaniem zabytkowych budynków	55

1. Wstęp

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 595 z późniejszymi zmianami) oraz art. 87 ust. 3 i ust. 4 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późniejszymi zmianami) Uchwałą Nr X/96/2015 z dnia 23 września 2015 r., Rada Powiatu w Oświęcimiu przyjęła program opieki nad zabytkami dla powiatu oświęcimskiego p.n. „Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami na lata 2015-2018”. Przedmiotem tego opracowania było środowisko kulturowe w granicach administracyjnych powiatu oświęcimskiego, a najważniejszym celem określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami. Umożliwienie dalszego istnienia oraz wzbogacenie materialnego dziedzictwa kulturowego wskazano jako jeden z istotnych kierunków rozwojowych powiatu.

Zasadniczą przesłanką opracowania „Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami” było uznanie zasobów dziedzictwa kulturowego za istotny czynnik wpływający na kształtowanie się tożsamości lokalnej. Zasoby te określają i wyznaczają wieloaspektowe uwarunkowania rozwoju powiatu, upowszechniania kultury oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej. Głównym celem sformułowania dokumentu było dążenie do znaczącej poprawy stanu zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz zachowania krajobrazu kulturowego powiatu oświęcimskiego poprzez określenie podstawowych uwarunkowań oraz rozwiązań, które temu służą. Dokument ten był opracowaniem pilotażowym, a wnioski wynikające z praktyki jego stosowania posłużyły do przygotowania kolejnej edycji Programu.

2. Obszary priorytetowe

Podstawowe kierunki działań dla realizacji Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2015-2018 określono w dziesięciu obszarach priorytetowych.

Priorytet I.

Konsekwentne i planowe realizowanie zadań kompetencyjnych samorządu dotyczących opieki nad zabytkami jako potwierdzenia uznania znaczenia dziedzictwa kulturowego dla rozwoju powiatu.

Priorytet II.

Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako element rozwoju społeczno - gospodarczego powiatu.

Priorytet III.

Wyeksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazowych.

Priorytet IV.

Zintegrowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu oraz przyjęcie odpowiednich zasad zagospodarowania przestrzeni.

Priorytet V.

Wykreowanie wizerunku powiatu i tożsamości mieszkańców, wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego.

Priorytet VI.

Zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.

Priorytet VII.

Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.

Priorytet VIII.

Powszechna edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.

Priorytet IX.

Wzmocnienie roli społeczeństwa w ochronie zabytków.

Priorytet X.

Nadzór nad właściwym oznakowaniem zabytkowych budynków.

3. Priorytet I. Konsekwentne i planowe realizowanie zadań kompetencyjnych samorządu dotyczących opieki nad zabytkami jako potwierdzenia uznania znaczenia dziedzictwa kulturowego dla rozwoju powiatu

3.1. Uchwała w sprawie w sprawie przyjęcia programu opieki nad zabytkami dla powiatu oświęcimskiego

Głównym kierunkiem działania w obszarze pierwszego priorytetu było zapewnienie warunków prawnych i organizacyjnych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie. Podstawowe warunki prawne i organizacyjne zawarto w powiatowym programie opieki nad zabytkami. Program został przyjęty Uchwałą Nr X/96/2015 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 23 września 2015 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zabytkami dla powiatu oświęcimskiego p.n. „Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami na lata 2015-2018”.

3.2. Plan ochrony zabytków

W ramach pierwszego priorytetu dokonano aktualizacji planu ochrony zabytków na wypadek zagrożeń. Plan ochrony zabytków aktualizowany jest co roku. Zadanie to wykonuje Biuro Spraw Obronnych i Zarządzania Kryzysowego.

Wykaz zabytków nieruchomych na terenie Powiatu Oświęcimskiego podlegających zabezpieczeniu w razie sytuacji kryzysowych lub na wypadek konfliktu zbrojnego.

Lp.	Miejscowość (obiekty podlegające zabezpieczeniu)	Elementy obiektu podlegające zabez- pieczeniu	Proponowany sposób zabez- pieczenia	Niezbędne siły i czas na wyko- nanie zadania	Szacowane koszty w PLN
1	2	3	4	5	6
MIASTO OŚWIĘCIM					
1	Oświęcim Układ urbanistyczny Nr rejestru – A- 483/87, [A-958/M] w szczególności:	Całe założenie urbanistyczne „sta- rego miasta”	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Właści- ciele bu- dynek i lokato- rzy 2 os. – 4 godz.	1 znak na budynek 200 zł każdy
a	Rynek Główny 8 Kamienica z oficyną Nr rej. A-665/91 [A-965/M]	Cały budynek wraz z działkami	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Właści- ciel i lo- katorzy 2 osoby – 2 godz.	200 zł
b	Rynek Główny 14 Dawny Ratusz, obec- nie Sąd Rejonowy Nr rej. A-645/89, [A-964/M]	Cały budynek	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Właści- ciel i lo- katorzy 2 osoby – 2 godz.	200 zł
c	Pozostałe budynki w układzie urbanistycz- nym nie będące w rejestrze wojewódz- kim wyszczególnione w rozdziale I Planu Ochrony Zabytków Miasta Oświęcim	Całe budynki	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Właści- ciel i lo- katorzy po 4 osoby - 4 godz.	1 znak na budynek 200 zł każdy

2	Oświęcim ul. Dąbrowskiego Kościół parafialny p. w. Wniebowzięcia NMP, Własność parafii rzymsko-katolickiej [A-1201/M]	Kościół parafialny p. w. Wniebowzię- cia NMP, st. rej. nr 562, dec. LAK.11- Bi-6Kr/33 z 26.10.1933	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Księża i wierni z parafii 4 osoby – 3 godz.	400 zł
3	Oświęcim Plac Kościuszki 10 Zespół klasztorny Sa- lezjanów (d. Dominikanów) [A-963/M]	Kościół pw. Matki Bożej Wspomoże- nia Wiernych st. rej. nr 563 z 04.05.1934r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Księża i wierni z parafii 2 osoby – 3 godz.	1200 zł
		Kaplica św. Jacka st. rej. nr 564 z 04.05.1934r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Księża i wierni z parafii 2 osoby – 3 godz.	
		Klasztor oraz drze- wostan Nr rej. A-644/89 z dnia 04.09.1989 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Parafii- nie 2 osoby – 3 godz.	
4	Oświęcim Plac Kościuszki 8-10 Zespół klasztorny ss. Serafitek [A-961/M]	Kościół pw. Matki Boskiej Bolesnej A- 543/87 z dnia 22.12.1987r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Zakon- nice i wierni 3 osoby – 3 godz.	400 zł
		Klasztor z ogrodze- niem Nr rej. A-543/87 z dnia 22.12.1987r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Zakon- nice i wierni 3 osoby – 3 godz.	200 zł
5	Oświęcim Plac Ks. J. Skarbka 3 Synagoga Chewra Lomdej Misznajot. Własność Kongregacji Wyznania Mojżesz- owego w Bielsku-Białej [A-966/M]	Synagoga Nr rej. A-725/97 z 04.08.1997r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Pracow- nicy 2 os. – 2 godz.	200 zł

6	Oświęcim ul. Dąbrowskiego Cmentarz rzymsko- katolicki [A-960/M]	Cmentarz rzymsko- katolicki Nr rej. A-465/86 z 05.12.1986 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 3 szt.	Obsługa cmenta- rza, wierni 4 os. – 3 godz.	600 zł
		Kaplica cmentarna Nr rej. A-465/86 z 05.12.1986 r.			
		Ogrodzenie z bramą Nr rej. A-465/86 z 05.12.1986 r.			
		Dom pogrzebowy Nr rej. A-465/86 z 05.12.1986 r.			
7	Oświęcim ul. Dąbrowskiego Cmentarz żydowski. Własność Kongregacji Wyznania Mojżeszowego w Bielsku-Białej [A-962/M]	Cmentarz żydowski wraz z ogrodzeniem i bramą, nagrobkami, grobowcami oraz zielenią Nr rej. A-618/94 z 18.10.1994	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Obsługa cmenta- rza 2 os. – 2 godz.	400 zł
8	Oświęcim ul. Zamkowa 1 Zamek Książąt Oświęcimskich. Własność Miasta Oświęcim [A-956/M]	Zamek i baszta Nr rej. A-390/72 z 17.11.1972	Zgodnie z planem Muzeum Zamek		
9	Oświęcim ul. Kolbego 2 SS Küche Własność Skarbu Państwa [A-116/M]	SS Küche Budynek kuchni i kantyny załogi SS KL Auschwitz-Bir- kenau Nr rej. A- 116/M z dnia 17.10.2007	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Pracow- nicy PMAB 2 os. – 2 godz.	400 zł
10	Oświęcim ul. Kolbego, Spół- dzielców, Legionów Historyczny zespół budynków dawnych Zakładów Zbożowo- Młynarskich i Zakła- dów Tytoniowych (wcześniej Polskiego Monopolu Tytonio- wego) w latach 1940-1944 były to budynki w admini-	magazyn SS „Trup- pen- wirtschaftslager” – „TWL-HWL” Nr rej. A-173/M z 12.01.2009	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Pracow- nicy PWSZ w Oświę- cimiu 4 os. – 2 godz.	800 zł
		magazyn SS “Lager- haus” Nr rej. A-173/M z 12.01.2009	Zgodnie z Planem Ochrony P. M. Auschwitz- Birkenau		
		budynek admini- stracji obozowej „Stabsgebäude”			

	stracji KL Auschwitz-Birkenau. Własność Skarbu Państwa, Małopolska Uczelnia Państwowa im. rot. W. Pileckiego w Oświęcimiu [A-173/M]	Nr rej. A-173/M z 12.01.2009 budynek „SS-Snterkunfts-gebäude” Nr rej. A-173/M z 12.01.2009			
11	Oświęcim ul. Więźniów Oświęcimia Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau Własność Skarbu Państwa (Ministerstwo Kultury) [A-959/M]	Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau Nr rej. A-714/95 z 02.08.1995	Zgodnie z Planem Ochrony P. M. Auschwitz-Birkenau		
12	Oświęcim Teren PKP Bocznic kolejowa i rampa rozładowcza dawnego obozu KL Auschwitz II Birkenau. Własność Skarbu Państwa [A-957/M]	Bocznic kolejowa i rampa rozładowcza dawnego obozu KL Auschwitz II Birkenau Nr rej. A-672/91 z 06.07.1991	Zgodnie z Planem Ochrony P. M. Auschwitz-Birkenau		
13	Oświęcim, ul. Leszczyńskiej bocznic kolejowe i „Baraki”. Własność Skarbu Państwa [A-700/M]	Bocznic kolejowe wraz z torowiskiem prowadzące do dawnego „Monopolu” Nr rej. A-700/M z 08.06.2009	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Pracownicy PMAB 2 os. – 2 godz.	200 zł
		Baraki Nr rej. A-700/M z 08.06.2009	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Pracownicy PWSZ w Oświęcimiu 2 os. – 2 godz.	200 zł

GMINA BRZESZCZE					
1	Jawiszowice ul. św. Marcina 1 Kościół parafialny. Własność parafii rzymsko-katolickiej [A-847/M]	Kościół pw. św. Marcina z otocze- niem i starodrze- wem Nr rej. A-81 z 09.01.1969 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Księża i wierni z parafii 1 osoba – 2 godz.	100 zł
2	Brzeszcze ul. Kościelna 2 Kościół parafialny. Własność parafii rzymsko-katolickiej [A-71/M]	Kościół pw. św. Urbana Nr rej. A-71/M z 16.01.2007 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Księża i wierni z parafii 1 osoba – 2 godz.	100 zł
3	Brzeszcze ul. Dworcowa łóżnia i latarnia obo- zowa. Własność Skarbu Państwa [A-848/M]	Cały obiekt Nr rej. A-1602/95 Z 29.12.1995 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Księża i wierni z parafii 1 osoba – 2 godz.	100 zł
GMINA CHEŁMEK					
1	Bobrek Zespół kościoła parafialnego. Własność parafii rzymsko-katolickiej [A-390/M]	Zespół kościoła parafialnego pw. św. Trójcy, budynek plebanii oraz część gospodarcza Nr rej. A-746/01 z 20.03.2001 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 3 szt.	Właści- ciel obiektu 6 osób – 2 dni	5000 zł
2	Bobrek Zespół pałacowy. Własność prywatna [A-683/M]	Budynek dawnego pałacu wraz z ofi- cyną składający się z pałacu (poważnie zdeprawowany), oficyny i parku Nr rej. A-361/78 z 17.10.1971 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Właści- ciel obiektu 6 osób – 2 dni	800 zł
GMINA KĘTY					
1	Bulowice Kościół pw. św. Wojciecha. Własność parafii rzymsko-katolickiej [A-690/M]	Cały obiekt Nr rej. A-515 z 15.09.1987 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Księża i wierni z parafii 4 osoby – 2 godz.	400 zł
2	Bulowice Zespół pałacowo- parkowy	Cały obiekt Nr rej. A-376/79 z 08.09.1980 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Właściciel oraz obsługa obiektu 4 osoby – 2 godz.	300 zł

	[A-699/M]		2 szt.		
3	Kęty Układ urbanistyczny ryнку [A-867/M]	Cały obiekt Nr rej. A-464 z 26.11.1986 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Księża i wierni z parafii 8 osób – 4 godz.	800 zł
4	Kęty Kościół parafialny pw. śś Małgorzaty i Katarzyny Własność parafii rzymsko-katolickiej [A-860/M]	Kościół parafialny, cmentarz przyko- ścielny, drzewo- stan, ogrodzenie Nr rej. A-462 z 24.11.1986 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Księża i wierni z parafii 4 osoby – 2 godz.	300 zł
5	Kęty Kościół pw. Św. Jana Kantego. Własność parafii rzymsko-katolickiej [A-862/M]	Cały obiekt Nr rej. A-463 z 25.11.1986 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Księża i wierni z parafii 4 osoby – 2 godz.	400 zł
6	Kęty ul. Kościuszki 6 Zespół Klasztorny Sióstr Klarysek [A-863/M]	Kościół, budynki mieszkalne, gospo- darcze, ogród, mur ogrodzeniowy Nr rej. A-581/88 z 27.08.1988 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 6 szt.	Księża i wierni z parafii 15 osób – 2 godz.	1600 zł
7	Kęty Zespół klasztorny oo. Reformatów: kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NPM [A-861/M]	Klasztor, kaplica, cmentarz przyko- ścielny, mur z bramkami i ka- pliczkami – Sta- cjami Męki Pań- skiej. Nr rej. A-467 z 18.12.1986 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 4 szt.	Księża i wierni z parafii 6 osób – 2 godz.	400 zł
8	Kęty Cmentarz komunalny [A-864/M]	Cały obiekt Nr rej. A-653/90 z 23.01.1990 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Zakład pogrze- bowy 6 osób – 3 godz.	800 zł
9	Kęty Cmentarz żydowski [A-866/M]	Cały obiekt Nr rej. A-651/90 z 16.01.1990 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Gminny Zakład Komu- nalny 2 osoby – 1 godz.	200 zł

10	Kęty ul. Krakowska 3 Dawna poczta [A-868/M]	Cały obiekt Nr rej. A-588/88 z 28.11.1988 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Właściciel obiekту 4 osoby – 2 godz.	300 zł
11	Kęty Rynek 16 Dom [A-865/M]	Cały obiekt Nr rej. A-567/94 z 04.10.1994 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Właściciel obiekту 4 osoby – 2 godz.	200 zł
12	Kęty Rynek 25 Dom [A-869/M]	Cały obiekt Nr rej. A-694/93 z 10.12.1993 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Właściciel obiekту 4 osoby – 2 godz.	300 zł
13	Podlesie Kęckie Kapliczka przydrożna z 30.09.1937 r. [A-1200/M]	Cały obiekt Nr rej. A-1200/M	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”		
14	Malec Średniowieczny ogródek stożkowy otoczony stawem	Cały obiekt Nr rej. A-447/86 z 02.04.1986 r. (przekazano do rej. C)	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	RSP Ma- lec 2 osoby – 1 godz.	100 zł
GMINA OSIEK					
1	Osiek ul. Starowiejska 144 Kościół drewniany pw. Św. Andrzeja. Własność parafii rzymsko-katolickiej [A-954/M]	Cały obiekt Nr rej. A-292/78 z 19.04.1978 r.	- Włączenie alarmu - Wezwanie ochrony Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	2 osoby – 2 godz.	1000 zł
2	Osiek ul. Zamkowa 11 Zespół pałacowy [A-955/M]	Pałac, oficyny, park Nr rej. A-278/78 z 27.02.1978 r.	- Włączenie alarmu - Wezwanie ochrony Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Admini- strator 3 osoby – 2 godz.	1000 zł
3	Osiek Młyn [A-1315/M]	Cały obiekt Nr rej. A-1315/M z 12.11.2012 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	2 osoby – 2 godz.	500 zł

Wpisz tutaj równanie.

4

4	Głębowice Ruiny pałacu, park	Ruiny Nr rej. A-295/78 z 20.04.1978	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Admini- strator 1 osoba – 1 godz.	300 zł
5	Głębowice Kościół pw. NMP z Góry Karmelu. Własność parafii rzymsko-katolickiej	Kościół z otoczeniem w obrębie ogrodzenia, drzewostanem i aleją dojazdową od wschodu Nr rej. A-294/78 z 20.04.1978	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Admini- strator 2 osoby – 2 godz.	1000 zł
GMINA OŚWIĘCIM					
1	Grojec ul. B. Chowańca 1 Kościół parafialny pw. Św. Wawrzyńca. Własność parafii rzymsko-katolickiej [A-836/M]	Cały obiekt Nr rej. A-227/78 z 27.02.1988 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Księża i wierni z parafii 2 osoby – 2 godz.	300 zł
2	Grojec Zespół pałacowy [A-835/M]	Pałac, park, resz- tówka zabudowań gospodarczych Nr rej. A-673/91 z 10.02.1994 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Admini- strator 2 osoby – 2 godz.	300 zł
3	Poręba Wielka Kościół paraf. pw. Św. Bartłomieja. Własność parafii rzymsko-katolickiej [A-981/M]	Kościół, oraz cmen- tarz z drzewami Nr rej. A-364/78 z 17.10.1978 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Księża i wierni z parafii 2 osoby – 2 godz.	300 zł
4	Harmęże Zespół dworsko – parkowy [A-842/M]	Cały obiekt Nr rej. A-606/94 z 11.10.1994 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Admini- strator i OSP Harmęże 2 osoby – 2 godz.	300 zł
5	Poręba Wielka Zespół dworsko-par- kowy [A-980/M]	Cały obiekt Nr rej. A-290/78 z 30.03.1978 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Admini- strator i OSP Po- ręba Wielka 3 osoby	300 zł

				- 2 godz.	
6	Rajsko ul. Pszczyńska 26 Pałac, park [A-879/M]	Cały obiekt Nr rej. A-286/78 z 24.03.1978 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Admini- strator i OSP Rajsko 3 osoby - 2 godz.	300 zł
7	Brzezinka ul. Piwniczna „Ziemniaczarki” i „Kwaszarnia” [A-1205/M]	Ruina Nr rej. A-1205/M z 10.06.2010 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”		
GMINA POLANKA WIELKA					
1	Polanka Wielka Kościół paraf. pw. Św. Mikołaja. Własność parafii rzymsko-katolickiej [A-977/M]	Kościół z otocze- niem i drzewostanem Nr rej. A-280/78 z 20.03.1978 r.	- Włączenie alarmu - Wezwanie ochrony Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Właści- ciel obiektu 2 osób - 2 godz.	1000 zł
2	Polanka Wielka ul. Pałacowa Zespół pałacowo- parkowy [A-976/M]	Pałac, dwie ofi- cyny, spichlerz, bud. gosp., park. Nr rej. A-408/82 z 12.04.1982	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej” 2 szt.	Właścic iel obiektu 3 osoby - 2 godz.	1500 zł
GMINA PRZECISZÓW					
1	Przeciszów ul. Szkolna 24 Kościół pw. Narodze- nia Św. Jana Chrzci- ciela. Własność parafii rzymsko- katolickiej [A-988/M]	Kościół, ogrodze- nie, otoczenie, drzewostan. Nr rej. A-284/78 z 24.03.1978	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Księża i wierni z parafii 4 osoby - 2 godz.	200 zł
GMINA ZATOR					
1	Zator pl. Kościuszki 3 Kościół paraf. pw. ŚS. Wojciecha i Jerzego. Własność parafii rzymsko -katolicka [A-1156/M]	Cały obiekt Nr rej. A-299/78 z 20.04.1978 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	Admini- strator 5 osób - 3 dni	3 000 zł

2	Zator Zespół pałacowy [A-1181/M]	Pałac, otoczenie, park tarasowy, ofi- cyna (tzw. „portie- rówka”), brama z fragmentami muru obwodowego Nr rej. A-300/78 z 25.02.1987 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	5 osób – 3 dni	1 000 zł
3	Zator Układ urbanistyczny [A-1181/M]	Cały obiekt Nr rej. A-182 z 25.02.1987 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	5 osób – 3 dni	2 000 zł
4	Graboszyce Kościół paraf. pw. Św. Andrzeja. Własność parafii rzymsko-katolickiej	Kościół, otoczenie, drzewostan. Nr rej. A-505 z 25.02.1987 r. (zmiana decyzji A- 79/M)	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	5 osób – 3 dni	900 zł
			Zabezpiecze- nie ołtarza	2 osoby – 2 dni	900 zł
5	Graboszyce Zespół dworski [A-833/M]	Cały obiekt Nr rej. A-501/88 z 02.05.1988 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	3 osoby – 3 dni	500 zł
6	Grodzisko Grodzisko wczesno- średniowieczne [A-834/M]	Cały obiekt Nr rej. A-729/98 z 22.04.1998 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	2 osoby – 1 dzień	200 zł
7	Palczowice Kościół paraf. pw. Św. Jakuba Młodsze. Własność parafii rzymsko-katolickiej [A-967/M]	Cały obiekt Nr rej. A-287/78 z 30.03.1978 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	5 osób – 3 dni	900 zł
8	Rudze Dwór [A-1000/M]	Dwór i park Nr rej. A-282/78 z 21.03.1978 r.	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	3 osoby – 3 dni	500 zł
9	Trzebieńczyce Średniowieczna osada	Cały obiekt Nr rej. A-674/91 z 22.11.1991 r. (Przekazano do rej. C)	Oznakowanie znakiem „Konwencji Haskiej”	1 osoba – 1 dzień	100

3.3. Regulamin udzielania dotacji na prace konserwatorskie

Opracowanie regulaminu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków było podstawą do skorzystania z ustawowych kompetencji samorządu do udzielania wsparcia finansowego właścicielom i administratorom zabytków wpisanych do rejestru prowadzonego przez Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Regulamin przyjęto uchwałą Nr XXI/193/2016 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonych na obszarze Powiatu Oświęcimskiego.

Dotacja przeznaczona jest na wspieranie i uzupełnianie działań zapewniających właścicielom lub posiadaczom zabytku właściwą opiekę nad wartościowymi elementami substancji zabytkowej, w zakresie wyszczególnionym w art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Z budżetu Powiatu Oświęcimskiego mogą być udzielane dotacje wyłącznie na dofinansowanie prac przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na obszarze Powiatu Oświęcimskiego. Dotacja z budżetu Powiatu Oświęcimskiego na wykonanie prac może być udzielona w wysokości do 50% nakładów koniecznych na te prace przy zabytku, ustalonych na podstawie kosztorysu inwestorskiego. W przypadku gdy wnioskodawca na prace przy zabytku otrzymuje również inne środki publiczne, kwota dotacji przyznanej z budżetu Powiatu Oświęcimskiego wraz z kwotami przyznanymi na ten cel z innych środków publicznych nie może przekraczać 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac.

O dotację może się ubiegać każdy podmiot będący właścicielem lub posiadaczem zabytku, a także podmiot, który do tego zabytku posiada tytuł prawny wynikający z użytkowania wieczystego, ograniczonego prawa rzeczowego, trwałego zarządu albo stosunku zobowiązaniowego. Na zasadach określonych w niniejszej uchwale wnioskodawca może równocześnie wystąpić z kilkoma wnioskami o dotacje do prac przy więcej niż jednym zabytku. Łączną kwotę dotacji w danym roku budżetowym określa każdorazowo uchwała budżetowa Rady Powiatu w Oświęcimiu. Udzielenie dotacji może nastąpić po złożeniu przez wnioskodawcę pisemnego wniosku, zgodnie z § 5. Uchwały.

Wnioski o udzielenie dotacji należy składać do Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu, w terminie ogłoszonym przez Zarząd Powiatu w danym roku kalendarzowym. Wnioski złożone w innym terminie niż określonym w ust. 2 nie podlegają rozpatrzeniu. Wnioski o przyznanie dotacji opiniuje Komisja powołana przez Zarząd Powiatu w Oświęcimiu, który ustala Regulamin jej działania. Komisja dokonuje oceny wniosków w oparciu o kryterium:

- a) dostępności zabytku dla ogółu społeczności lokalnej i turystów;
- b) rangi zabytkowo-artystycznej zabytku;
- c) stanu zachowania zabytku;
- d) faktu kontynuowania prac;
- e) wysokości zaangażowanych środków własnych;
- f) promocji kultury.

3.4. Udaremnienie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytku

Wykaz prowadzonych przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Oświęcimiu w latach 2015-2018 interwencji przy obiektach zabytkowych

L.p.	Data	Adres	Opis sprawy	Forma ochrony
1	2015-02-03	Budynek oświatowy, ul. Sobieskiego 12, Kęty	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego. Negatywna ocena nośności stropów	gminna ewidencja zabytków
2	2015-12-21	Mieszkanie w budynku wielorodzinnym, Oświęcim, ul. Wyzwolenia 5-7	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego - nieprawidłowości w mieszkaniach klatka nr 7	gminna ewidencja zabytków
3	2016-01-19	Przedszkole Samorządowe w Zaborzu, ul. Grojecka 54	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego	gminna ewidencja zabytków
4	2017-01-11	Budynek mieszkalny, Zator ul. Wadowicka 6	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego. Wykonano decyzję o rozbiórce obiektu	wpisany do rejestru zabytków
5	2017-04-10	Kęty ul. Kościuszki 14	Postępowanie administracyjne w sprawie samowoli budowlanej 4 reklam. Legalizacja z art. 48- akta w WINB w Krakowie	układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków
6	2017-05-10	Kęty ul. Kościuszki 4	Rozbudowa istniejącego budynku o kotłownię. Postępowanie administracyjne. Legalizacja na podstawie prawa budowlanego z 1974 r., częściowe wykonanie nakazów	układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków
7	2017-06-09	Budynek usługowy, Kęty ul. Kościuszki 12	Postępowanie administracyjne- nakaz zamurowania otworów okiennych w ścianie szczytowej, odwołanie w WINB w Krakowie	układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków

8	2017-08-21	Kęty ul. Krakowska 21	Pożar budynku mieszkalnego. Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego. Nakaz rozbiórki - decyzja nieostateczna	układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków oraz gminna ewidencja
9	2017-08-25	Zator ul. Wadowicka 6	Postępowanie administracyjne w sprawie zgodności z prawem rozbiórki obiektu - w toku	układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków
10	2017-12-11	Przeciszów, ul. Kręta	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego budynku mieszkalnego. Decyzja rozbiórkowa, rozbiórka wykonana	gminna ewidencja zabytków
11	2018-02-13 r. i 2018-03-02 r.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Harmężach	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego. Decyzja o nakazie usunięcia nieprawidłowości - w trakcie realizacji	wpis do rejestru zabytków
12	2018-06-13	Budynek muzeum Auschwitz - Birkenau	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego. Postanowienie o dostarczeniu ekspertyzy - dostarczono - w toku	pomnik zagłady
13	2018-01-22	Budynek usługowy, Oświęcim ul. Wyzwolenia 1	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego. Decyzja o usunięciu nieprawidłowości - w trakcie realizacji	gminna ewidencja zabytków
14	2018-01-24	Budynek mieszkalny, Oświęcim ul. Zwycięstwa 149	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego. Uchylone postanowienie PINB	gminna ewidencja zabytków

15	2018-02-27	Budynek mieszkalny, Oświęcim ul. Zwycięstwa 149	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego. Decyzja o rozbiórce, rozbiórka wykonana	gminna ewidencja zabytków
16	2018-04-24	Plac handlowy Kęty ul. Kazimierza Wielkiego	Postępowanie administracyjne. Zmiana sposobu użytkowania	układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków
17	2018-04-27	Budynek gospodarczy, Oświęcim ul. Solskiego 8	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego - w toku	gminna ewidencja zabytków
18	2018-06-08	Budynek usługowo-mieszkalny, Oświęcim ul. Dąbrowskiego 1	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego - w toku	gminna ewidencja zabytków
19	2018-06-26	Budynek mieszkalny wielorodzinny, Oświęcim ul. Górnickiego 7	Postępowanie administracyjne. Katastrofa budowlana w trakcie przebudowy, decyzja - wykonano nakazy	gminna ewidencja zabytków
20	2018-10-24	Budynek mieszkalny, Kęty ul. Sobieskiego 13	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego - w toku	gminna ewidencja zabytków
21	2018-10-29	Budynek mieszkalny, Kęty ul. Krakowska 47,49	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego. Decyzja rozbiórkowa, rozbiórka wykonana	układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków oraz gminna ewidencja zabytków
22	2018-11-07	Budynek mieszkalny, Kęty ul. Sobieskiego 11	Rozpoznanie sprawy. Brak podstaw do wszczęcia postępowania	układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków
23	2018-11-26	Kościół parafialny Św. Bartłomieja w Porębie Wielkiej	Rozpoznanie sprawy. Roboty wykonywane na podstawie decyzji pozwolenia na remont	obiekt wpisany do rejestru zabytków
24	wielokrotnie	Budynek usługowo-mieszkalny, Plac Kościuszki 6, Oświęcim	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego. Wyłączenie z użytkowania (nie dostarczono ekspertyzy).	gminna ewidencja zabytków
25	wielokrotnie	Budynek usługowo-mieszkalny, Plac Ko-	Postępowanie administracyjne w sprawie	gminna ewidencja zabytków

		ścisunki 7, Oświęcim	stanu technicznego. Wyłączono z użytkowania (nie dostarczono ekspertyzy).	
26	wielokrotnie	Budynek usługowo-mieszkalny, ul. Solskiego 10, Oświęcim	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego. Wyłączenie z użytkowania (nie dostarczono ekspertyzy)	gminna ewidencja zabytków
27	wielokrotnie	Budynek wielorodzinny, ul. Powstańców Śląskich 11-13, Oświęcim	Postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego. Wyłączono z użytkowania do czasu usunięcia nieprawidłowości	gminna ewidencja zabytków

4. Priorytet II. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako element rozwoju społeczno - gospodarczego powiatu

4.1. Dotacje w trybie ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami.

Dotacje z budżetu powiatu

W celu zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenia do poprawy stanu ich zachowania Rada Powiatu w Oświęcimiu zaplanowała w budżecie powiatu, w latach 2016, 2017 i 2018, corocznie kwotę **50 000,00 zł.** przeznaczoną na dotacje dofinansowania remontów i konserwacji obiektów zabytkowych.

Po przeprowadzeniu procedur konkursowych uchwałami Rady Powiatu w Oświęcimiu udzielono dotacji:

2016 r.

1. Uchwała Nr XXIV/235/2016 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 19 października 2016 r. w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonym na obszarze Powiatu Oświęcimskiego.

Rada Powiatu w Oświęcimiu udziela dotację z budżetu powiatu oświęcimskiego na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonym na obszarze Powiatu Oświęcimskiego dla

Towarzystwa Salezjańskiego, Domu Zakonnego – Zakładu Salezjańskiego im. Ks. Bosko w Oświęcimiu na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane we wnętrzu kaplicy pw. św. Jacka w Oświęcimiu w wysokości 30.426,00 zł

W ramach zadania pod nazwą „Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane we wnętrzu kaplicy pw. św. Jacka w Oświęcimiu” Zakład Salezjański im. ks. Bosko przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Urzędu Miasta Oświęcim i Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu przeprowadził w 2016 r. I etap prac przy renowacji wnętrza najstarszego budynku w Oświęcimiu. Wnętrze było w złym stanie technicznym. Na podstawie wcześniejszych badań i programu prac przeprowadzono cały zakres kompleksowych prac konserwatorsko-budowlanych tego zakresu.

Prace miały na celu bezpośrednio: usunięcie zawilgoconych tynków cementowych, konserwację ścian, sklepień i żeber sklepiennych w zakresie konserwacji technicznej. Wykonano odsłonięcie, zachowanych najstarszych fragmentów polichromii XVII w. na ścianie i sklepieniu ściany południowej, fragmentów polichromii XIX w. Usunięto wtórne nawarstwienia i przemalowania dekoracji z przełomu XIX i XX w., odsłaniając oryginalne warstwy oraz usunięto monochromię ścian zastępującą dekorację malarską z lat 60-tych. Wykonano wymianę tynków cementowych w dolnej części ścian na tynki renowacyjne. Wykonano uporządkowanie instalacji elektrycznej. Wykonano prace przy drewnianym chórze polegające na usunięciu przemalowań i odtworzeniu warstw oryginalnych. Prace te pozwoliły uszczegółwić kolorystykę, jaką posiadały drewniane elementy po wykonaniu dekoracji malarskiej żeber przez architekta Sławomira Odrzywolskiego zaraz po odbudowie kaplicy pod koniec XIX wieku.

Przeprowadzono cały zakres planowanych prac konserwatorsko-budowlanych. Działania te pozwoliły na odsłonięcie, zabezpieczenie i wydobycie ważnych ze względów historycznych i estetycznych fragmentów dekoracji malarskiej ścian, sklepienia i żeber sklepiennych z różnych okresów chronologicznych. Wykonano prace techniczne i estetyczne przy drewnianym chórze, który jest jednym z elementów wystroju. Pozostałe prace przygotowały obiekt do dalszych prac techniczno-estetycznych. Czynności te pozwoliły na ukazanie wnętrza kaplicy w nowej aranżacji, przywracając część elementów zapomnianych, ukrytych (XVII w). Przywrócono blask zachowanych częściowo dekoracji z czasów odbudowy kaplicy przełomu XIX-XX z wykonaniem rekonstrukcji oraz z odtworzeniem dekoracji współczesnych. Wykonane zabiegi pozwoliły na przygotowanie dalszych działań związanych z ponownym udostępnieniem obiektu zwiedzającym. Były to prace związane z ekspozycją estetyczną polichromii, dalszymi robotami przy wystroju wnętrza (kamienne schody i posadzka, metaloplastyka itp.), konserwacji krypt czy przygotowaniu obiektu dla celów turystycznych.

Kaplica Św. Jacka powstała w I poł. XIV w., jako część klasztoru dominikańskiego, pierwotnie kapitułarz był połączony z krużgankiem klasztoru, otrzymała swoje imię z okazji kanonizacji świętego i od tej pory pełniła funkcję kaplicy. Do dziś zachowała pierwotny gotycki styl. Dwuprzęsłowa, z cegły, na planie prostokąta, ma krzyżowożebrowe sklepienie; wejście zdobi kamienny portal. Profil żeber – nieskomplikowany, zworniki sklepienne

okrągłe, wsporniki o formie ostrosłupa. Wewnątrz witraż ze św. Jackiem z XIX w. i barokowe epitafium z czarnego marmuru, poległego w 1656 Mikołaja Mstowskiego. Pod kaplicą znajduje się krypta, gdzie chowano panów oświęcimskich, m.in. księcia Władysława I Oświęcimskiego i jego żonę – fundatorów klasztoru. Na zewnątrz kaplicę opinają skarpy. W elewacjach wschodniej, południowej i północnej umieszczono po dwa okna, zamknięte półokrągłym łukiem. Wejście od strony zachodniej przez metalowe drzwi z blachy, półokrągłe.

Podczas najazdu szwedzkiego zamieniona na koszary, po kasacji dekretem cesarza Józefa II z 1782 zmieniała właścicieli i popadała w ruinę. Zniszczenia dopełnił pożar miasta w 1863. Ks. Andrzej Knych wykupił ją z rąk żydowskich i odremontował. W czasie restauracji w 1894 wg projektu krakowskiego architekta Sławomira Odrzywolskiego Nałęcza, kaplicę nakryto dachem siodłowym, zamkniętym szczytami z wnękami. W 1894 odremontowaną poświęcono. Od 1898 znajduje się ona w rękach salezjanów.

Dawny klasztor dominikański w Oświęcimiu jest jednym z najstarszych klasztorów w Polsce. Zachowany kościół i kaplica stanowią pamiątkę po jednym z najstarszych średniowiecznych założeń klasztornych. Budowa i forma nawiązuje do klasztoru dominikanów w Krakowie. Jest to znakomity przykład „gotyku krakowskiego” – regionalnej odmiany międzynarodowego stylu. Kościół i wezwanie kaplicy są silnie związane z dwoma niezwykle ważnymi dla regionu historycznymi postaciami Iwo i Jackiem Odrowąż. Konserwacja obiektów z początku XX w. przez Sławomira Odrzywolskiego świadczy o dużym znaczeniu tego zabytku. Artysta podejmował się konserwacji tylko najważniejszych polskich zabytków, jak np. Katedra Wawelska. Konserwacja kaplicy jest znakomitym przykładem restauracji, gdzie oprócz rekonstrukcji historycznej formy, wykonano nowoczesne (znane tylko z fotografii archiwalnych) malowidło utrzymane w najmodniejszej wówczas secesyjnej stylistyce. Kaplica jest miejscem pochówku panów i książąt oświęcimskich.

Mimo swej burzliwej historii kaplica zachowała swój pierwotny styl gotycki, reprezentując „gotyk krakowski”. Jest jednym z najstarszych zabytków w okolicy. Na przestrzeni wieków wiązały się z nią najważniejsze wydarzenia w mieście - co podkreśla fakt, iż ta niewielkich wymiarów kaplica stanowi miejsce pochówku panów i książąt oświęcimskich. Wyjątkowa wartość artystyczna i historyczna jest powszechnie znana i opisana w kronikach na przestrzeni wieków.¹

¹Te i kolejne informacje na podstawie sprawozdania końcowego złożonego przez Beneficjenta dotacji w ramach zadania pod nazwą „Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane we wnętrzu kaplicy pw. św. Jacka w Oświęcimiu”

Kaplica św. Jacka. Drewniany chór i wnętrze kaplicy przed konserwacją

Zdjęcia z Kaplicy św. Jacka w trakcie prac wyk. M. Goszyła.

Kaplica św. Jacka. Drewniany chór w trakcie czyszczenia. Listopad 2016 r.

Kaplica św. Jacka. Drewniany chór po konserwacji.

2017 r.

2. Uchwała Nr XXXII/321/2017 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie udzielenia dotacji na dofinansowanie konserwacji obiektu zabytkowego wpisanego do rejestru zabytków, położonego na obszarze Powiatu Oświęcimskiego. Przyznaje się dotację z budżetu Powiatu Oświęcimskiego w wysokości **30.000,00 zł (słownie: trzydzieści tysięcy złotych)** dla **Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej w Głębowicach** na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane w kościele pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej w Głębowicach wpisanym do rejestru zabytków.

W ramach zadania pn. „**Kontynuacja konserwacji polichromii z XVI i XVII w. oraz XVIII w. na ścianach nawy kościoła pw. Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej z 1518 r.**” przeprowadzono prace konserwatorskie polichromii na ścianie zachodniej nawy kościoła pw. Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej z 1518 r. - etap IV.

W zakresie prac wykonano: uzupełnienie ubytków w drewnie i gruntach, scalenie kolorystyczne kitów i przetarć, aranżację kolorystyczną w miejscach, gdzie nie zachowały się malowidła. Łącznie odnowiono powierzchnię 58,74 m². W trakcie prac sporządzano dokumentację wykonywanych zabiegów. Wszystkie zabiegi prowadzone były pod nadzorem rzeczoznawcy oraz historyka sztuki co umożliwiło osiągnięcie zamierzonych efektów.

Dzięki pracom konserwatorskim przywrócono walory estetyczne i historyczne dekoracji malarskiej na ścianie zachodniej drewnianej nawy kościoła. Prace konserwatorskie przyczyniły się do zachowania materialnego dziedzictwa kulturowego. Przywrócono pierwotną świetność i estetykę drewnianego wnętrza kościoła, a to ukazało jak pierwotnie i niezwykle bogata była dekoracja malarska. Prace powstrzymały destrukcję polichromii i jego podłoża.

Prace prowadzone były pod nadzorem rzeczoznawcy powołanego przez Ministra Kultury oraz historyków sztuki z Uniwersytetu Jagiellońskiego, inspektora Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Konserwatora Diecezjalnego. Zrealizowano IV etap prac konserwatorskich.

Polichromia oraz cały kościół charakteryzuje się wyjątkową wartością historyczną, ponieważ pochodzi z 1518 r., i jest budowlą drewnianą. Pod warstwą przemalowań w 2014 odsłonięto XVI, XVII i XVIII w. malowidła. W tym tzw. zacheuski będące pamiątką po konsekracji kościoła w 1518 r. Odsłonięto sceny figuralne, na których wg źródeł archiwalnych, znajdujących się w Bibliotece Jagiellońskiej oraz kronikach parafialnych, umieszczono postacie fundatorów kościoła - rodziny Pisarzowskich. Na ścianach świątyni odkryto również fragmenty scen biblijnych z Nowego Testamentu - Pokłon Trzech Króli, Chrztost Jezusa w Jordanie, Maria Magdalena obmywająca stopy Chrystusa, Wjazd Jezusa do Jerozolimy. Szczególnym było zlokalizowanie XVI-wiecznych malowanych Zacheuszy, czyli symboli konsekracji świątyni. Na sklepieniu nawy wydobyto na światło dzienne plafon malowany przez Adama Giebułtowskiego, ucznia Jana Matejki, na którym została ukazana monumentalna scena koronacji Maryi Panny, wzorowana na obrazie Diega Velazqueza "Koronacja Najświętszej Maryi Panny" z Muzeum Prado w Madrycie. Odnaleziono także oryginalną belkę tęczową z 1518 r., co jest rzadkością w drewnianych kościołach, które zwykle ulegały częstym przebudowom.

Od 2011 r. nie tylko udało się wyremontować dach, odkryć polichromię, ale również rozpocząć konserwację XVII-wiecznego pięknego ołtarza głównego z trzema obrazami olejnymi na płótnie, który był w stanie krytycznym. Poza tym odnowiono i zamontowano na pierwotne miejsce wspomnianą belkę tęczową z 1518 r. Kościół drewniano-murowany powstał w miejscu starszego z 1326 i 1378 r. Obecnie istniejące ściany pochodzą z 1518 roku. W 2014 r. podjęto działania przy odświeżaniu najstarszych warstw malarskich w drewnianej nawie kościoła. Udało się odkryć XVI i XVII w. polichromie na ścianach kościoła oraz malowidła na sklepieniu.

Od prawie 500 lat kościół integruje społeczność lokalną, służy podtrzymywaniu tradycji narodowych i państwowych oraz kształtuje tożsamość lokalną i regionalną poprzez uroczyste obchody świąt państwowych i regionalnych, doroczną obrzędowość świecką ściśle związaną z obrzędowością kościelną – barbórka, mikołajki, jasełka, święcenie palm wielkanocnych i pokarmów, odpust, sobótki, dożynki, święcenie wianków i bukietów ziela. Współcześnie dla wszystkich mieszkańców, organizacji społecznych działających na terenie Głębowic, władz samorządowych jest obiektem wspólnej troski przejawiającej się w dbałości o nią, popularyzacji wiedzy na jej temat, gromadzeniu funduszy na jej odnowę.

Wszyscy wymienieni aktywnie uczestniczą w uroczystościach kościelnych, pełniąc określone funkcje, np.: adoracja Grobu Pańskiego przez strażaków, koncert pasyjny w wykonaniu chóru "Wrzos", oprawa muzyczna nabożeństw przez miejscową orkiestrę i scholę, procesje z udziałem KGW, dzieci szkolnych w strojach regionalnych, pocztów sztandarowych. Wokół zabytku koncentruje się statutowa działalność organizacji pozarządowej Stowarzyszenie Ziemi Głębowickiej, która w ramach wolontariatu popularyzuje wiedzę na temat zabytku stanowiącego dziedzictwo narodowe. Dzieje kościoła są bowiem żywą lekcją historii przede wszystkim o Głębowicach, ale i o dawnym Księstwie Oświęcimskim. Świątynia jest świadectwem dorobku mieszkańców wsi i ich kolatorów, o czym świadczą zachowane w wielu miejscach herby rodowe fundatorów, „Księga Gromadzka Wsi Głębowice z lat 1640-1670” i kroniki parafialne.

Z kościołem związane były postacie piastujące wysokie państwowe urzędy – starosta oświęcimski i zatorski, hrabia liptowski i orawski Krzysztof Komorowski, Sędziowie Ziemscy Księstwa Oświęcimskiego i Zatorskiego, sekretarze królewscy członkowie rodu Pisarzowskich, poeta barokowy Adam Jacek Pisarzowski, rodzina Bitnerów sławnych działaczy protestanckich oraz członkowie rodu Duninów. Epitafium z obrazu-portretu Zofii z Komorowskich Gierałtowskiej znajduje się w cyklu polskich wierszy nagrobnych „Co mnie dzisiaj, jutro tobie”. Rewitalizacji pamięci o przeszłości miejscowości i dorobku jej mieszkańców służyły: zorganizowana przez parafię historyczna gra terenowa dla młodzieży oraz sympozjum naukowe na temat spuścizny przodków, odrodzenie tradycji święcenia bukietów zieleń i zorganizowanie cyklicznego konkursu "Regionalny Konkurs na Bukiet Ziela"(w kolejnych latach połączony z warsztatami folklorystycznymi) oraz organizacja pikników parafialnych prezentujących dorobek lokalnych twórców, warsztaty pod kierunkiem konserwatorów zabytków. Kształtowaniu tożsamości narodowej współczesnych służą kontynuacja i inaugurowanie obchodów rocznic wydarzeń historycznych i jubileuszy np.: obchody Święta Niepodległości, rocznicy uchwalenia Konstytucji Trzeciego Maja, 100 lecie OSP, 140 lecie Amatorskiej Orkiestry Dętej, msze w intencji ofiar wojen i osób pomagających prześladowanym między innymi więźniom obozu KL Auschwitz, inscenizacje tematyczne między innymi "Legends z Głębowic", autorstwa byłego proboszcza Głębowic ks. Jana Kostyry, rekonstrukcje grup folklorystycznych prezentujących dawne wiejskie zwyczaje.

2

² Te i kolejne informacje na podstawie sprawozdań końcowych złożonych przez Beneficjenta dotacji w ramach zadania pn. „Kontynuacja konserwacji polichromii z XVI i XVII w. oraz XVIII w. na ścianach nawy kościoła pw. Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej z 1518 r.”

Wnętrze Kościoła przed konserwacją

Wnętrze kościoła po konserwacji

3. Uchwała Nr XXXII/320/2017 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie udzielenia dotacji na dofinansowanie konserwacji obiektu zabytkowego wpisanego do rejestru zabytków, położonego na obszarze Powiatu Oświęcimskiego. Przyznaje się dotację z budżetu Powiatu Oświęcimskiego w wysokości **19.995,00 zł (słownie: dziewiętnaście tysięcy dziewięćset dziewięćdziesiąt pięć złotych) dla Towarzystwa Salezjańskiego, Domu Zakonnego – Zakładu Salezjańskiego im. Ks. Bosko w Oświęcimiu** na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane we wnętrzu kaplicy pod wezwaniem św. Jacka w Oświęcimiu wpisanej do rejestru zabytków.

W roku 2017 wykonano prace przy konserwacji technicznej i estetycznej ścian, sklepień i żeber sklepiennych wraz z konserwacją włazu na strych. Prace podzielone były na kilka etapów: scalenie kolorystyczne i rekonstrukcja polichromii z XVII w. na ścianie południowej z częściową rekonstrukcją zachowanego fragmentu przez punktowanie na ścianie południowej. (i sklepieniu od strony południowej,) scalenie kolorystyczne i rekonstrukcje na żebrach sklepiennych, sklepieniu i medalionach, scalenie kolorystyczne polichromii dekor. geometryczno-roślinnej z XX .w., **kontynuacja prac przy ścianach i częściowa rekonstrukcja polichromii boniowania z XIX-XX w.**

W ramach prac konserwatorskich – na wyraźne polecenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - odstąpiono ze względów estetycznych i małego prawdopodobieństwa prawidłowego odtworzenia fragmentów polichromii XVII z ekspozycji fragmentu na sklepieniu.

Odtworzono dodatkowo odsłoniętą w trakcie prac polichromię „brudnika” w partii przyziemia na styku ściany i posadzki oraz schodów na chór.

Przeprowadzono prace przy polichromiach ścian i sklepień:

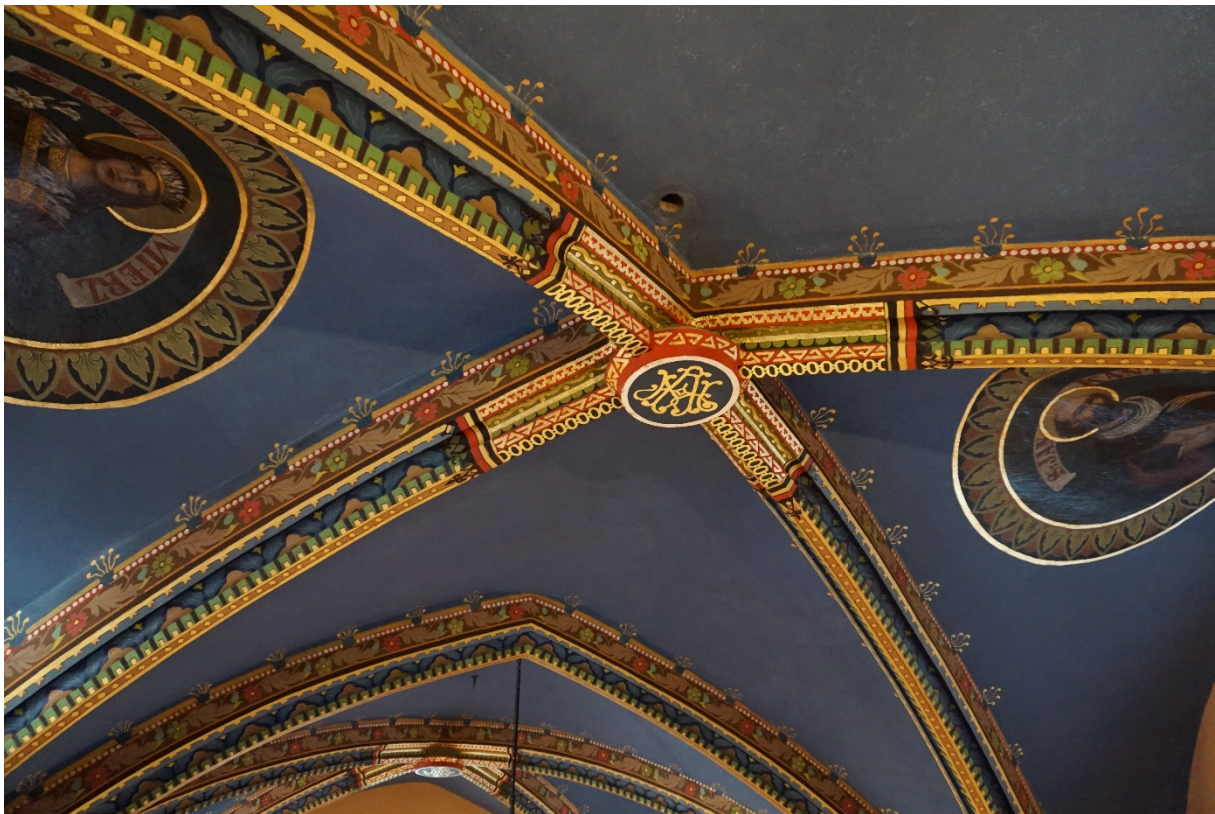
- a) Ściany i sklepienia - polichromia XVII w.- wykonano konserwację techniczną i estetyczną, z częściową rekonstrukcją zachowanego fragmentu przez punktowanie na ścianie południowej. W ramach prac konserwatorskich – w wyniku komisji konserwatorskiej - odstąpiono ze względów estetycznych i małego prawdopodobieństwa prawidłowego odtworzenia fragmentów polichromii z XVII w. z ekspozycji fragmentu na sklepieniu. Fragment ten został zabezpieczony przez konserwację techniczną, impregnację, położenie warstwy izolacyjnej i wykonanie rekonstrukcji polichromii „nieba” sklepienia z okresu dekoracji S. Odrzywolskiego (koniec XIX w.).
- b) Wykonano konserwację estetyczną na ścianach – w postaci polichromii dekoracyjnej wraz z jej częściową rekonstrukcją w zakresie uzyskanych środków – w postaci boniowania XIX-XX w. I część. Odtworzono dodatkowo odsłoniętą w trakcie prac polichromię „brudnika” (cokołu) w partii przyziemia na styku ściany i posadzki całej kaplicy oraz schodów na chór, gdzie odkryto w trakcie prowadzenia prac w/w fragmenty pochodzące z okresu powstania boniowania (XIX-XX w.).

- c) Wykonano konserwację estetyczną - polichromii dekoracyjnej w formie motywów geometryczno-roślinnych XX w. (lata 60-te) - scalanie kolorystyczne i rekonstrukcja.
- d) Wykonano konserwację estetyczną sklepienia - rekonstrukcja nieba z ze złożonymi elementami imitującymi pręciki kwiatów wychodzących z dekoracji żeber sklepiennych. Odstąpiono od rekonstrukcji gwiazdek na rzecz „pręcików” wychodzących z pączków kwiatów ze względu na wykonanie dodatkowych analiz danych historycznych i technologicznych.
- e) Wykonano konserwację estetyczną na sklepieniach - polichromia ścienna medaliony z wizerunkami świętych 4 szt., uczytelniono przez punktowanie.
- f) Wykonano konserwację estetyczną polichromii ściennej dekoracji żeber sklepiennych (technika lejna)- scalanie kolorystyczne, punktowanie, częściowe złocenie złotem karatowym.

Kaplica św. Jacka, paludament ściana południowa przed rekonstrukcją

Kaplica św. Jacka po restauracji i konserwacji

Fot. J.Ch.

2018 r.

4. Uchwała Nr XLVI/422/2018 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie udzielenia dotacji na dofinansowanie konserwacji obiektu zabytkowego wpisanego do rejestru zabytków, położonego na obszarze Powiatu Oświęcimskiego. Przyznaje się dotację z budżetu Powiatu Oświęcimskiego w wysokości **50.000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych)** dla **Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej w Głębowicach** na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane w kościele pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej w Głębowicach wpisanym do rejestru zabytków.

Tytuł tego zadania brzmiał „**Głębowice, kościół pw. Najświętszej Maryi panny Szkaplerznej (1518 r.): konserwacja polichromii na ścianach nawy (XVI, XVII i XVIII w.) – etap V**” W ramach zadania przeprowadzono prace konserwatorskie polichromii na ścianach półn. i półd. nawy kościoła pw. Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej z 1518 r. - etap V.

W zakresie prac wykonano: uzupełnienie ubytków w drewnie i gruntach, scalenie kolorystyczne kitów i przetarć, aranżacji kolorystycznej w miejscach, gdzie nie zachowały się malowidła oraz zabezpieczenia powierzchni polichromii werniksem. Łącznie odnowiono powierzchnię 102,45 m². W trakcie prac wykonywano dokumentację wykonywanych

zabiegów. Wszystkie zabiegi prowadzone były pod nadzorem rzeczoznawcy oraz historyka sztuki.

Podobnie jak w etapie wcześniejszym dzięki pracom konserwatorskim przywrócono walory estetyczne i historyczne dekoracji malarskiej na ścianach bocznych kościoła (ściana półn. i półd.) drewnianej nawy kościoła w Głębowicach. Prace konserwatorskie przyczyniły się do zachowania materialnego dziedzictwa kulturowego. Przywrócono pierwotną świetność i estetykę drewnianego wnętrza kościoła a to ukazało jak pierwotnie i niezwykle bogata była dekoracja malarską. Prace powstrzymały destrukcję polichromii i jego podłoża. Konserwacja prowadzona była pod nadzorem rzeczoznawcy powołanego przez Ministra Kultury oraz historyków sztuki z Uniwersytetu Jagiellońskiego, inspektora Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Konserwatora Diecezjalnego. Zrealizowano V etap prac konserwatorskich.

Dotacje z budżetu Województwa Małopolskiego

Sejmik Województwa Małopolskiego w dniu 27 października 2014 r. podjął uchwałę nr LVI/917/14 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa małopolskiego. Na jej podstawie udzielono dotacji, w latach 2015-2018 na prace przy zabytkach położonych na terenie powiatu oświęcimskiego, w następujący sposób:

2015 r.

1. Oświęcim, kaplica św. Jacka, renowacja XIV-wiecznej zabytkowej kaplicy poddominikańskiej przy Zakładzie Salezjańskim im. Ks. Bosko w Oświęcimiu – II etap Towarzystwo Salezjańskie, Dom Zakonny – Zakład Salezjański im. Ks. Bosko w Oświęcimiu. Kwota dotacji **30 000,00 zł**
2. Głębowice, kościół pw. Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej z 1518 r., konserwacja, zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie najstarszej polichromii na stropie w drewnianej nawie kościoła – etap II Parafii Rzymskokatolicka pw. Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej w Głębowicach. Kwota dotacji **30 000,00 zł**

2016 r.

3. Oświęcim, kaplica św. Jacka, I poł. XIV w., renowacja wnętrza kaplicy św. Jacka przy Zakładzie Salezjańskim im. ks. Bosko w Oświęcimiu Towarzystwo Salezjańskie, Dom Zakonny – Zakład Salezjański im. Ks. Bosko w Oświęcimiu **30 000,00 zł.**
4. Głębowice, Parafii Rzymskokatolicka pw. NMP Szkaplerznej w Głębowicach, 1518 r., konserwacja estetyczna najstarszej polichromii na stropie w drewnianej

nawie kościoła – etap III Parafii Rzymskokatolicka pw. NMP Szkaplerznej w Głębowicach Kwota dotacji **30 000,00 zł**

2017 r.

5. Oświęcim, Sanktuarium Matki Bożej Wspomożenia Wiernych, I poł. XIV w., renowacja elewacji Sanktuarium Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Oświęcimiu – II etap. Elewacja wschodnia. Skarpa północna, Towarzystwo Salezjańskie. Dom Zakonny – Zakład Salezjański im. Ks. Bosko w Oświęcimiu. Kwota dotacji **20 000,00 zł.**

2018 r.

6. Kęty, kaplica/kościół pomocniczy pw. św. Jana Kantego w Kętach z ołtarzem głównym, 1722-25 r., kontynuacja prac konserwatorskich barokowego ołtarza głównego – etap III, Parafii Rzymskokatolicka pw. Św. Małgorzaty i Katarzyny w Kętach. Kwota dotacji **20 000,00 zł.**
7. Głębowice, kościół drewniany z 1518 r. z ołtarzami (barokowymi) w prezbiterium i kaplicy półd., ołtarz główny z 1650 r. i ołtarz boczny półd. Z 1750 r., konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza głównego i bocznego z obrazami, Parafii Rzymskokatolicka pw. Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej w Głębowicach. Kwota dotacji **20 000,00 zł.**

Dotacje Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków jest dysponentem środków, stanowiących pulę zarezerwowaną na dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych, dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. Środki finansowe przeznaczone są na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków z terenu województwa małopolskiego z wyłączeniem administracyjnego obszaru miasta Krakowa.

Z puli tej, w latach 2015-2018, na prace przy zabytkach położonych na terenie powiatu oświęcimskiego udzielono dotacji:

2015 r.

1. Głębowice, Parafii Rzymsko-Katolicka pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej w Głębowicach. Konserwacja techniczna i estetyczna polegająca na pracach przy strukturze, gruntach warstwach malarskich i złoceniach ołtarza głównego z kościoła pw. NMP Szkaplerznej w Głębowicach – I etap prac. Kwota dotacji **50 000,00 zł**

2016 r.

2. Poręba Wielka, Parafii Rzymsko-Katolicka pod wezwaniem św. Bartłomieja. Wykonanie dokumentacji architektoniczno-konserwatorskiej dotyczącej remontu elewacji i pokrycia dachowego oraz wzmocnienia elementów konstrukcyjnych kościoła pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Porębie wielkiej. Kwota dotacji **50 000,00 zł.**
3. Oświęcim, Towarzystwo Salezjańskie, Domu Zakonnego – Zakładu Salezjańskiego im. Ks. Bosko. Prace badawcze we wnętrzu Sanktuarium Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Oświęcimiu. Kwota dotacji **20 000,00 zł.**
4. Kęty, Diecezja Bielsko-Żywiecka. Prace konserwatorskie i restauratorskie w zakresie technicznym i estetycznym przy kopie procesyjnej z tkaniny tureckiej z XVII wieku z kościoła pw. Św. Jana Kantego na terenie parafii pw. Św. św. Katarzyny i Małgorzaty – etap I. Kwota dotacji **26 967,00 zł.**

2017 r.

5. Głębowice, Parafii Rzymsko-Katolicka pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej w Głębowicach. Konserwacja techniczna i estetyczna polegająca na pracach przy strukturze, gruntach warstwach malarskich i złoceniach ołtarza głównego z kościoła pw. NMP Szkaplerznej w Głębowicach – III etap prac. Kwota dotacji **50 000,00 zł.**
6. Głębowice, Parafii Rzymsko-Katolicka pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej w Głębowicach. Konserwacja techniczna i estetyczna obrazu Ecce Homo wraz z sukienką z ołtarza bocznego w kaplicy północnej kościoła pw. NMP Szkaplerznej w Głębowicach. Kwota dotacji **30 000,00 zł.**
7. Poręba Wielka, Parafii Rzymsko-Katolicka pod wezwaniem św. Bartłomieja Apostoła. Kompleksowa konserwacja obrazu Koronacji Matki Bożej (XVI) wraz z ramą z wyposażenia kościoła pod wezwaniem św. Bartłomieja. Kwota dotacji **20 000,00 zł.**
8. Poręba Wielka, Parafii Rzymsko-Katolicka pod wezwaniem św. Bartłomieja Apostoła. Prace remontowo konserwatorskie drewnianego kościoła pod wezwaniem św. Bartłomieja Apostoła – sygnaturka. Kwota dotacji **70 000,00 zł.**
9. Kęty, Parafii Rzymskokatolicka pw. Św. Św. Małgorzaty i Katarzyny. Konserwacja ołtarza głównego z 1722-25 z kościoła pomocniczego pw. Św. Jana Kantego - zakres 2017 r. Kwota dotacji **100 000,00 zł**
10. Polanka Wielka, Parafii Rzymskokatolicka pw. Św. Mikołaja. Wykonanie projektu budowlanego wymiany pokrycia dachowego oraz konserwacji elementów architektonicznych bryły kościoła wraz z projektem odprowadzenia wód opadowych,

projektem drogi procesyjnej, projekt konserwacji/przełożenia posadzki w nawie i prezbiterium, projekt instalacji elektrycznej, sygnalizacji pożaru, kontroli dostępu, instalacji odgromowej, opracowanie programu prac konserwatorskich wystroju i wyposażenia kościoła, projekt konserwacji ogrodzenia wraz z projektem wymiany pokrycia dachowego i konserwacji elementów architektonicznych budynku kościoła pw. Św. Mikołaja w Polance Wielkiej. Kwota dotacji **40 000,00 zł.**

2018 r.

11. Oświęcim, Fundacja Pobliskie Miejsca Pamięci Auschwitz-Birkenau. Wykonanie dokumentacji projektu budowlanego remontu budynku „SS Küche” w Oświęcimiu. Kwota dotacji **80 000,00 zł.**
12. Poręba Wielka, Parafii Rzymsko-Katolicka pod wezwaniem św. Bartłomieja Apostoła Prace remontowo konserwatorskie drewnianego kościoła pod wezwaniem św. Bartłomieja Apostoła - ściany kościoła etap 2018 r. Kwota dotacji **60 000,00 zł.**
13. Polanka Wielka, Parafii Rzymskokatolicka pw. Św. Mikołaja. Remont konserwatorski dachu i elewacji zakrystii kościoła pw. Św. Mikołaja. Kwota dotacji **80 000,00 zł.**

Dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

2015 r.

- Oświęcim, kaplica pw. św. Jacka (XIV w.): renowacja elewacji i dachu kaplicy poddominikańskiej przy Zakładzie Salezjańskim im. ks. Bosko – II etap. Kwota dotacji **99 147,84 zł.**

2016 r.

- Oświęcim, kaplica pw. św. Jacka (XIV w.): renowacja elewacji kaplicy poddominikańskiej przy Zakładzie Salezjańskim im. ks. Bosko - III etap – kontynuacja. Kwota dotacji **80 000,00 zł.**
- Głębowice, kościół pw. Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej - ołtarz główny (XVI/XVII w.) wraz z trzema obrazami i zasuwkami: konserwacja – kontynuacja. Kwota dotacji **75 000,00 zł.**
- Głębowice, kościół pw. Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej (1518 r.): kontynuacja konserwacji polichromii na sklepieniu, ścianach, chórze oraz oryginalnym łuku tęczy. Kwota dotacji **150 000,00 zł.**

2017 r.

- Oświęcim, Zakład Salezjański im. Ks. Bosko - Kaplica Św. Jacka (XIV w.): konserwacja i restauracja wnętrza kaplicy – kontynuacja. Kwota dotacji **120 000,00 zł.**
- Oświęcim, Zakład Salezjański im. Ks. Bosko - Kaplica Św. Jacka (XIV w.): renowacja sanktuarium Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych. Kwota dotacji **29 000,00 zł.**
- Osiek, kościół pw. św. Andrzeja Apostoła (XVI w.): kompleksowy remont konserwatorski struktury architektonicznej kościoła, jego wyposażenia, cmentarza, ogrodzenia wraz z montażem instalacji alarmowej. Kwota dotacji **499 334,68 zł.**
- Poręba Wielka, kościół drewniany pw. św. Bartłomieja Apostoła (XVI w.): prace remontowo-konserwatorskie przy więźbie, pokryciu dachowym i konstrukcji drewnianej kościoła - etap I. Kwota dotacji **99 988,24 zł.**

2018 r.

- Oświęcim, budynek „SS. Küche” przy ul. Kolbego 2: remont konserwatorski - demontaż i zabezpieczenie części sali głównej wraz ze sceną i piwnicą pod sceną - etap II. Beneficjent Fundacja Pobliskie Miejsca Pamięci Auschwitz-Birkenau. Kwota dotacji **515 611,00 zł.**
- Poręba Wielka, kościół drewniany pw. św. Bartłomieja Apostoła (XVI w.): prace remontowo konserwatorskie przy więźbie, pokryciu dachowym i konstrukcji drewnianej kościoła - etap II. Kwota dotacji **149 958,14 zł.**
- Głębowice, kościół pw. Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej (1518 r.): konserwacji polichromii na ścianach nawy (XVI, XVII i XVIII w.) - etap V. Kwota dotacji **170 000,00 zł.**
- Głębowice, kościół pw. Najświętszej Maryi Panny Szkaplerznej (1518 r.): konserwacja ołtarza głównego (1750 r.) - etap V i bocznego (1850 r.) z obrazami - etap II. Kwota dotacji **60 000,00 zł.**

Dotacje z budżetów Gmin**2015 r.**

- Uchwała Rady Miasta Oświęcim Nr V/64/15 z dnia 25.02.2015 r. w sprawie udzielenia dotacji Towarzystwu Salezjańskiemu Dom Zakonny - Zakładowi Salezjańskiemu im. Ks. J. Bosko w Oświęcimiu – na kanalizację deszczową –

odwodnienie dachu, wykonanie inwentaryzacji architektonicznej, badań konserwatorskich z opracowaniem programu konserwatorskiego we wnętrzu Kaplicy św. Jacka w Oświęcimiu oraz na konserwację witraży wraz z nową ekspozycją w wysokości **100 000,00 zł.**

- Uchwały Nr XII/93/2015 Rady Miejskiej w Kętach z dnia 24 września 2015 r. Dotacja dla Klasztoru Mniszek Klarysek od Wierzyńskiej Adoracji na dofinansowanie do opracowania projektu budowlanego dla inwestycji obejmującej remont wewnętrznego dziedzińca w Zespole Klasztornym Mniszek Klarysek od Wierzyńskiej Adoracji w Kętach przy ul. Kościuszki 6. Kwota dotacji **23 370,00 zł.**

2016 r.

- Uchwała Rady Miasta Oświęcim Nr XVIII/344/16 z dnia 27 stycznia 2016 r. w sprawie udzielenia dotacji dla Zgromadzenia Córek Matki Bożej Bolesnej (Siostry Serafitki) w Oświęcimiu – na wykonanie robót mających na celu zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku w Oświęcimiu, przy ul. Dąbrowskiego 10, na działce 2400. Kwota dotacji **30 000,00 zł.**
- Uchwała Rady Miasta Oświęcim Nr XXIII/438/16 z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie udzielenia dotacji dla Towarzystwa Salezjańskiego, Dom Zakonny – Zakład Salezjański im. Ks. J. Bosko w Oświęcimiu - na prace konserwatorsko-budowlane we wnętrzu kaplicy św. Jacka w Oświęcimiu – w szczególności: usunięcie zawilgoconych tynków cementowych, konserwacja ścian i żeber, konserwacja wyposażenia w postaci drewnianego chóru, pianina, kamieniarki wsporników i schodów, posadzki i elementów metalowych, odsłonięcie i konserwacja zachowanej częściowo polichromii, zabezpieczenie starszych fragmentów polichromii, wymiana tynków cementowych w dolnej części ścian, konserwacja kamiennych detali architektonicznych, kamionkowej posadzki, elementów drewnianych i metalowych. Kwota dotacji **70 000,00 zł.**

2017 r.

- Uchwała Nr XXXI/601/17 Rady Miasta Oświęcim z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie udzielenia dotacji dla Zgromadzenia Córek Matki Bożej Bolesnej (Siostry Serafitki) w Oświęcimiu – na wykonanie robót mających na celu podbicie fundamentów, odnowienie i uzupełnienie tynków, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej w budynku przy ul. Dąbrowskiego 10. Kwota dotacji **40 000,00 zł.**
- Uchwała Nr XXXI/602/17 Rady Miasta Oświęcim z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie udzielenia dotacji dla Rzymskokatolickiej Parafii Wniebowzięcia NMP – na wykonanie

dokumentacji konserwatorskiej wraz z projektem budowlanym ogrodzenia muru cmentarza wraz z bramą wjazdową. Kwota dotacji **10 000,00 zł.**

- Uchwała Nr XXXI/603/17 Rady Miasta Oświęcim z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie udzielenia dotacji dla Towarzystwa Salezjańskiego, Dom Zakonny – Zakład Salezjański im. Ks. J. Bosko w Oświęcimiu – na prace konserwatorsko-budowlane we wnętrzu kaplicy św. Jacka w Oświęcimiu. Kwota dotacji **50 000,00 zł.**
- Uchwała Nr XXXV/319/2017 Rady Miejskiej w Kętach z dnia 30 czerwca 2017 r. Dotacja dla Klasztoru Mniszek Klarysek od Wieczystej Adoracji na dofinansowanie do remontu konserwatorskiego wewnętrznego dziedzińca dostępnego dla wiernych wraz z remontem elewacji i murów ogrodzeniowych przylegających do dziedzińca w Zespole Klasztornym Mniszek Klarysek od Wieczystej Adoracji w Kętach ul. Kościuszki 6 – etap I. Kwota dotacji **50 000,00 zł.**

2018 r.

- Uchwała Nr XLV/861/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie udzielenia dotacji dla Towarzystwa Salezjańskiego, Dom Zakonny – Zakład Salezjański im. Ks. J. Bosko w Oświęcimiu – na dalsze prace konserwatorsko – budowlane we wnętrzu kaplicy św. Jacka w Oświęcimiu w wysokości **60 000,00 zł.**
- Uchwały Nr LIII/448/2018 Rady Miejskiej w Kętach z dnia 7 września 2018 r. Dotacja dla Klasztoru Mniszek Klarysek od Wieczystej Adoracji na dofinansowanie do remontu konserwatorskiego wewnętrznego dziedzińca dostępnego dla wiernych wraz z remontem elewacji i murów ogrodzeniowych przylegających do dziedzińca w Zespole Klasztornym Mniszek Klarysek od Wieczystej Adoracji w Kętach ul. Kościuszki 6 – etap II. Kwota dotacji **50 000,00 zł.**
- Uchwała Nr III/15/2018 w sprawie dotacji dla Parafii Kościoła Rzymskokatolickiego pw. Św. Mikołaja w Polance Wielkiej na wymianę pokrycia dachowego wraz z konserwacją fragmentu elewacji kościoła w obrębie zakrystii w Polance Wielkiej, ul. Kościelna 26. Kwota dotacji **4 800,00 zł.**

4.2. Uatrakcyjnienie i ożywienie powiatu poprzez wykreowanie nowej przestrzeni publicznej służącej prezentowaniu i promowaniu kultury i dziedzictwa kulturowego

8 sierpnia 2017 r. Uchwałą Nr XXXIII/329/2017 Rady Powiatu w Oświęcimiu w sprawie utworzenia muzeum – samorządowej instytucji kultury pod nazwą: Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej (w organizacji) oraz nadania statutu Muzeum, zainicjowano działalność w przestrzeni publicznej nowej instytucji kultury. Uchwała ta

została zmieniona przez Radę Powiatu w Oświęcimiu 14 czerwca 2018 roku, Zmiany umożliwiły wspólne prowadzenie Muzeum z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Poprzedzeniem tych wydarzeń było podpisanie listu intencyjnego w sprawie utworzenia Muzeum. Dokument sygnowali, w dniu 14 czerwca 2017 r., wicepremier prof. Piotr Gliński i ówczesny starosta oświęcimski Zbigniew Starzec. Tego dnia, obok budynku Lagerhausu, w którym swoją siedzibę ma mieć nowe muzeum, posadzono trzy sosny. To od tych drzew pochodzi nazwa operującego pod drutami Auschwitz oddziału partyzanckiego AK „Sosienki”. Sosny te nawiązują do ludzi, którzy z bronią w ręku walczyli o wolność i życie drugiego człowieka. Trzy drzewa poświęcono pamięci: mjr Jana Wawrzyczka „Danuty” oficera WP, komendanta obwodu oświęcimskiego AK i dowódcy oddziału partyzanckiego „Sosienki”; ppor. Stanisława Furdyny „Śmiecha”, więźnia KL Auschwitz pierwszego transportu (nr 193) dowódcy plutonu oddziału partyzanckiego „Sosienki”, poległego w walce pod obozem w grudniu 1944 roku; por. Antoniego Wykręta „Kirbiza”, więźnia KL Auschwitz pierwszego transportu (nr 613) dowódcy plutonu oddziałów AK „Sosienki” i „Garbnik”.

14 czerwca został wybrany ze względu na swoją symbolikę. W tym dniu 1940 r. niemieccy okupanci przywieźli do obozu koncentracyjnego Auschwitz pierwszy masowy transport. Była to grupa 728 więźniów z zakładu karnego w Tarnowie. Jest to także symboliczna data określająca początek funkcjonowania tego największego obozu koncentracyjnego i gehenny tysięcy istnień. W tej dacie obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych i Obozów Zagłady.

14 czerwca 2018 r., pomiędzy Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a Powiatem Oświęcimskim zawarto umowę o wspólnym prowadzeniu Muzeum. Intencją stron umowy była potrzeba uzupełnienia narracji o wielowiekowej historii Ziemi Oświęcimskiej przez pryzmat losów jej mieszkańców z uwzględnieniem różnorodności etnicznej i kulturowej budującej lokalną tożsamość, w tym pokazanie tragicznej sytuacji miejscowej ludności po wybuchu II wojny światowej i przedstawienie pomocy więźniom niemieckiego obozu koncentracyjnego i zagłady KL Auschwitz-Birkenau udzielonej przez mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej i polski ruch oporu w warunkach terroru okupacyjnego i w kontekście realizowanego w obozie planu Zagłady.

Minister zobowiązał się do przekazywania dotacji w kwocie **1 000 000,00 zł** w 2018 r. i w latach 2019–2028 r. po **2 000 000,00 zł** rocznie na bieżącą działalność. Powiat zadeklarował przeznaczanie przez 10 lat po **500 000,00 zł** rocznie na bieżące potrzeby placówki. Ponadto, Minister zobowiązał się do przekazania Muzeum w latach 2018–2021 r. środków finansowych w wysokości **35 000 000,00 zł** w formie dotacji celowej na wydatki inwestycyjne. Muzeum powstanie w zabytkowym budynku zwanym „Lagerhausem”, zlokalizowanym na działce o powierzchni ok. 2,6 ha, położonym ok. 200 m od byłego niemieckiego obozu KL Auschwitz. Budynek został wzniesiony przed 1916 r. dla potrzeb piekarni. Od 1924 r. był magazynem surowca Zakładu Polskiego Monopolu Tytoniowego. W latach 1940–1944, jako tzw. Lagerhaus był magazynem kaszy, mąki i cukru dla obozowej załogi SS. Po wojnie należał do Okręgowego Przedsiębiorstwa Przemysłu Zbożowo – Młynarskiego Państwowych Zakładów Zbożowych w Krakowie. Przez wiele lat budynek stał

niezagospodarowany, a kilka lat temu przeprowadzono w nim prace zabezpieczające i wzmacniające konstrukcję budynku. Wykonano m.in. izolację fundamentów oraz konstrukcję dachu z poszyciem.

Teren do zagospodarowania wokół obiektu łącznie z infrastrukturą użytkową to ok. 1,5 ha powierzchni. Inwestycja obejmuje opracowanie projektów adaptacji historycznego obiektu na potrzeby muzeum (włączenie w koncepcję architektoniczną muzeum torów oraz zagospodarowanie terenu wokół budynku) oraz stworzenie ekspozycji stałej. Ekspozycja opowie o bogatej historii Oświęcimia i okolic, od czasów Piastów Śląskich i księstw oświęcimskiego i zatorskiego. Szczególnie mocno uwypuklony zostanie w niej wątek upamiętnienia mieszkańców Oświęcimia, którzy nieśli pomoc więźniom Auschwitz (historycy ustalili ok. 1,2 tys. nazwisk - m.in. wśród działających w konspiracji różnych formacji wyróżnił się na terenie przyobozowym oddział partyzancki AK „Sosienki” pod dowództwem majora Jana Wawrzyczka. Ekspozycja stała planowana jest jako nowoczesne muzeum narracyjne, wykorzystujące najnowsze zdobycze technologii (wystawa interaktywna, multimedialna).

Misją Muzeum jest upamiętnienie mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej, ze szczególnym uwzględnieniem okresu II wojny światowej i pomocy, jaką nieśli więźniom KL Auschwitz. Świadczenie o wartościach historycznych poprzez zachowanie i upowszechnianie dokumentów pamięci o dziejach regionu. Celem Muzeum jest stworzenie nowoczesnego centrum gromadzenia i opracowywania materiałów dokumentujących losy ludzkie w kontekście historycznym, działalność wystawiennicza i edukacyjna.

Sposób realizacji celów:

1. Gromadzenie, przechowywanie, konserwowanie, udostępnianie i upowszechnianie zbiorów w zakresie określonym przez statut,
2. Urządzanie wystaw stałych i czasowych, w tym za granicą,
3. Inwentaryzowanie, katalogowanie i naukowe opracowywanie zgromadzonych zbiorów,
4. przechowywanie zgromadzonych zbiorów, w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo,
5. Zabezpieczanie i konserwację zgromadzonych zbiorów,
6. Udostępnianie zbiorów do celów edukacyjnych, wystawienniczych i naukowych,
7. Prowadzenie działalności edukacyjnej, naukowo – badawczej i popularyzatorskiej,
8. Działanie na rzecz upowszechniania, promocji i popularyzacji wiedzy z zakresu działania Muzeum,
9. Popieranie i prowadzenie działalności artystycznej i upowszechniającej kulturę,
10. Prowadzenie działalności wydawniczej,
11. Prowadzenie zbiorów bibliotecznych związanych z działalnością Muzeum.

4.3. Prowadzenie działań sanacyjnych w obrębie powiatu

Corocznie, w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Zarząd Powiatu w Oświęcimiu ogłaszał nabór wniosków na dotacje na w obszarze Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Na organizację imprez plenerowych, festynów, festiwali, wystaw, promocję dorobku artystów z terenu powiatu oświęcimskiego, podtrzymywanie tradycji regionalnej, narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej przeznaczano **20 000,00 zł**.

Powiat na bieżąco monitorował czy wszystkie gminy sporządziły Gminne Ewidencje Zabytków oraz Gminne programy Opieki nad Zabytkami. Większość gmin sporządziła gminne programy opieki nad zabytkami. Wyjątek stanowią gminy: Przeciszów, Chełmek i Polanka Wielka, które nie uchwaliły Gminnych Programów Opieki nad Zabytkami. Na tej podstawie można wyciągnąć wniosek, że potrzeba działań w dziedzinie ochrony zabytków i opieki nad dziedzictwem kulturowym regionu, jest dosyć dobrze rozeznana na poziomie gmin. Szczególnie świadczy o tym fakt posiadania przez wszystkie gminy wchodzące w skład powiatu oświęcimskiego ewidencji zabytków.

Gmina	Gminny Program Opieki nad Zabytkami	Gminna Ewidencja Zabytków
Miasto Oświęcim	TAK	TAK
Gmina Brzeszcze	TAK	TAK
Gmina Chełmek	NIE	TAK
Gmina Kęty	TAK	TAK
Gmina Zator	TAK	TAK
Gmina Osiek	TAK	TAK
Gmina Oświęcim	TAK	TAK
Gmina Polanka Wielka	NIE	TAK
Gmina Przeciszów	NIE	TAK

5. Priorytet III. Wyeksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazowych

W ramach współpracy w Euroregionie Beskidy zrealizowano projekt pod nazwą „Nasze dziedzictwo nasza przyszłość”. Głównym celem projektu realizowanego na przełomie 2017/2018 w ramach Euroregionu Beskidy były wspólne działania Powiatu Oświęcimskiego i Miasta Czadcy wspierające promocję dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego obszarów obu samorządów i przyczyniające się do ich ciągłego rozwoju. Wzajemne zapoznanie się z walorami przyrodniczymi, historycznymi i kulturowymi tych regionów poprzez realizację wspólnych warsztatów i plenerów i wystaw.

Powiat Oświęcimski i Miasto Czadca posiadają bardzo atrakcyjne walory przyrodnicze i kulturowe. Mimo tego społeczności na pograniczu nie są świadome posiadanego bogactwa regionu-brakuje odpowiedniej promocji posiadanych atrakcji. Poprzez zorganizowanie projektu (plenerów, warsztatów, wykonaniu filmu i wydanie albumu) zwiększono świadomość mieszkańców obu regionów. W ramach projektu zrealizowano warsztaty fotograficzne dla fotografów amatorów, którzy podczas zajęć odkrywali uroki przyrody, obiekty kulturalne (obiekty architektury drewnianej, małą architekturę, zamki, pałace, obiekty sakralne, przyrodnicze osobliwości regionów, rzadkie gatunki zwierząt) oraz samych ludzi. W dwóch samodzielnych cyklach warsztatowych wzięło udział w sumie ok. 40 uczestników.

Efektom warsztatów były dwa plenery fotograficzne zwieńczone dwoma czasowymi wystawami prezentowanymi w Czadcy oraz w Powiecie Oświęcimskim. Został wydany również album zawierający fotografie wykonane przez uczestników warsztatów fotograficznych, które są wykorzystywane w celach edukacyjnych i promocyjnych i przyczyniają się do trwałości projektu. Wybrana podczas otwartego naboru grupa została wyposażona w materiały promocyjne, publikacje dokumentujące wydarzenia realizowane w ramach projektu promujące kulturę i przyrodę powiatu oświęcimskiego oraz miasta Czadca. Szerszym oddziaływaniem projektu została objęta społeczność lokalna, która w sposób pośredni uczestniczyła w realizowanych przedsięwzięciach poprzez udział w wystawie fotografii oraz dostępie do publikacji ukazującej piękno dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w obiektywie fotografów amatorów.

6. Priorytet IV. Zintegrowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu oraz przyjęcie odpowiednich zasad zagospodarowania przestrzeni

Zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej określa ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2018 poz. 1945).

Zgodnie z zapisami ustawy kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych, **należy do zadań własnych gminy**. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w województwie, w tym uchwalanie planu zagospodarowania przestrzennego województwa, **należy do zadań samorządu województwa**. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej państwa, wyrażonej w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, **należy do zadań Rady Ministrów**.

Uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska stanowi ustawowy obowiązek samorządów. Powiat

realizuje to zadanie głównie poprzez wyrażanie swojej opinii w ustalaniu planu przestrzennego województwa, zwracając uwagę na zabytki powiatu. Z kolei gminy zobowiązane są określić zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej przy ustalaniu planów miejscowych.

W kontekście tych zapisów rola samorządu powiatowego ogranicza się do wyrażania opinii na wniosek zainteresowanych podmiotów. Na wniosek gmin na bieżąco wyrażano opinie dotyczące planów zagospodarowania przestrzennego. W latach 2015-2018 gminy z terenu powiatu oświęcimskiego wystąpiły 51 razy z wnioskiem o opinię do planów miejscowego zagospodarowania.

Umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru: urządzeń technicznych, tablic reklamowych lub urządzeń reklamowych w rozumieniu art. 2 pkt 16b i 16c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1073 i 1566 oraz z 2018 r. poz. 1496 i 1544) oraz napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1; wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Obowiązek uzyskania pozwolenia dotyczy także umieszczania reklam na obszarze urbanistycznym wpisanym do rejestru zabytków, w tym również reklam na budynkach nie wpisanych do rejestru zabytków. W takim przypadku wystarczy jedynie zgłoszenie dokonane w starostwie. W okresie sprawozdawczym w Starostwie Powiatowym w Oświęcimiu odnotowano 14 takich przypadków.

7. Priorytet V. Wykreowanie wizerunku powiatu i tożsamości mieszkańców, wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego

Delegacja władz Powiatu Oświęcimskiego systematycznie uczestniczy w świętach państwowych i uroczystościach rocznicowych wydarzeń historycznych kształtujących tożsamość lokalną i narodową. Do najważniejszych wydarzeń należą:

- 27 stycznia – Rocznica oswobodzenia KL Auschwitz-Birkenau i Miasta Oświęcim spod okupacji Niemiec Hitlerowskich
- 1 marca – Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”
- kwiecień – Rocznica zbrodni na polskich jeńcach wojennych w 1940 r. w ZSRR,
- 3 maja – Rocznica uchwalenia Konstytucji 3-go Maja,
- 8 maja – Rocznica zakończenia II wojny światowej,
- 14 czerwca – Rocznica Deportacji do KL Auschwitz I. Transportu Polskich Więźniów Politycznych,
- 1 sierpnia – Rocznica Powstania Warszawskiego,
- 15 sierpnia – Święto Wojska Polskiego, Rocznica Bitwy Warszawskiej,
- 1 września – Rocznica napaści Niemiec Hitlerowskich na Polskę,
- 3 września – Rocznica boju pod Rajskiem,

- 17 września – Rocznicą Napaści Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich na Polskę.
- 11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości

Powiat Oświęcimski to region licznych tradycji świątecznych. Celem pielęgnowania lokalnego dziedzictwa niematerialnego Zarząd Powiatu współorganizował wydarzenia promujące lokalną historię i tradycję tradycji kulturalnych. Do sztandarowych cyklicznych imprez należą:

„Powiatowy Przegląd Stołów Wielkanocnych” organizowany w gminie Polanka Wielka oraz „Powiatowy Przegląd Stołów Wigilijnych” organizowany w gminie Zator. Kulinarne prezentacje potraw wigilijnych i wielkanocnych przygotowanych przez Koła Gospodyń Wiejskich z terenu Powiatu Oświęcimskiego, towarzyszyły stoiska rękodzielnicze z tradycyjnymi ozdobami oraz warsztaty rękodzielnicze dla dzieci.

8. Priorytet VI. Zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych

1) Na stronie internetowej powiatu:

<https://www.powiat.oswiecim.pl/powiat-oswiecimski/turystyka/zabytki/> udostępniona jest baza najważniejszych zabytków w formie opisu i fotografii.

Poniżej przykładowe prezentacje ze strony internetowej powiatu

GROJEC – pałac Radziwiłłów

GROJEC – pałac Radziwiłłów, obecny wygląd to przebudowa dokonana pod koniec XVIII w. przez właściciela dóbr grojeckich hr. Ignacego Bobrowskiego. Na miejscu dawnego dworu obronnego Porębskich wznosił wielkopańską, dwukondygnacyjną rezydencję będącą od pocz. XX do 1939 r. w. siedzibą ks. Władysława Radziwiłła. W jednej z komnat, wcześniej będącej kaplicą zamkową, został pochowany kalwin Balcer II Porębski – jeden z przywódców Rokoszu Zebrzydowskiego.

OSIEK – zespół parkowo – pałacowy

OSIEK – zespół parkowo – pałacowy powstał na terenie drewnianego fortalicjum wspomnianego w dokumencie z 1672 r. W II poł. XVIII w. hr. Branicka, na wzmocnionym przez wbijanie 15-to metrowej długości dębowych pali w bagnisty terenie, zbudowała

barokową rezydencję magnacką. Ok. 1845 r. baron Karol Larysz zafascynowany kulturą orientalną, zlecił F.M. Lancii-emu przebudowę w stylu mauretańskim. Ozdobą dzisiejszego pałacu, odzyskanego przez ziemian Rudzińskich, są: najpiękniej udekorowana w Polsce na styl wschodni sala „Mauretańska” oraz kaplica i wspaniały drewniany westybul.

ZATOR – zamek – pałac

ZATOR – zamek – pałac zbudowany został w l. 1445 – 47 przez księcia zatorskiego Wacława I na miejscu grodu obronnego książąt oświęcimskich. Od 1513 r. do I rozbioru Polski był siedzibą starosty niegrodowego, a od 1778 r. rezydencją właścicieli dóbr zatorskich. W wyniku przebudowy dokonanej przez Franciszka Marię Lanciego w 1836 r. uzyskał charakter neogotycki. Na parterze, po obu stronach sieni, znajdują się dwie pary bogato zdobionych sal. Obecnie jest obiektem nieczynnym. Pałac otacza park ozdobny, przechodzący w dolinie Skawy w krajobrazowy.

OSIEK – kościół pw. św. Andrzeja

OSIEK – kościół pw. św. Andrzeja, wzniesiony w 1558 r. na miejscu wcześniejszego, stanowi perłę wśród późnogotyckich, drewnianych świątyń odmiany śląskiej w Polsce. Budowla orientowana o konstrukcji zrębowej, z dostawioną wieżą słupową i nadwieszoną izbicą, zakończoną stożkowym hełmem jest pokryta gontem. Wnętrze kościoła udekorowane

zostało malowidłami w okresie gotyku, renesansu i baroku, a wyposażenie wykonano przed zamknięciem świątyni w 1906 r. W kryptach znajdują się groby byłych właścicieli Osieka: Bethmanów, Laryszów, Rudzińskich.

OŚWIĘCIM- Państwowe Muzeum Auschwitz Birkenau

OŚWIĘCIM – Państwowe Muzeum Auschwitz Birkenau główna brama wejściowa do byłego hitlerowskiego obozu koncentracyjnego KL Auschwitz z cynicznym napisem „ARBEIT MACHT FREI”. Od czerwca 1940 r. do 26. 01.1945 r. naziści wybudowali „fabrykę śmierci”, w której zamordowali ponad milion ludzi różnych narodowości, wyznań i ras. 2.07.1947 r. teren byłych niemieckich obozów faszystowskich AUSCHWITZ – BIRKENAU został objęty ochroną prawną i utworzone zostało Państwowe Muzeum upamiętniające ludobójstwo, martyrologię i zbrodnię.

2) Na stronie internetowej powiatu udostępniany jest także zbiór legend z terenu powiatu oświęcimskiego opracowany przez Leszka Żaka – przewodnika po Ziemi Oświęcimskiej. Teksty ilustrowane są rysunkami Mariana Majkuta.

Wybrane przykłady legend

Legenda o wieży zamkowej

Wieża owa nadal na oświęcimskim wzgórzu zamkowym góruje. Jest ona znacznie starsza niż reszta do dziś istniejących budowli. Pamięta czasy księztw oświęcimskich, świetności miasta i jego upadku. Związana jest z nią pewna historia.

Działo się to za czasów, kiedy ziemiami polskimi rządził król Kazimierz Jagiellończyk. Rozpoczęła się wojna z Krzyżakami, zwana później trzynastoletnią. Do króla polskiego podążyło rycerstwo z różnych stron kraju oraz wojska najemne. Do chorągwi polskich zaciągnęli się książęta oświęcimscy Janusz i Przemysław. Różne

Po klęsce pod Chojnicami i niepowodzeniach wojsk królewskich powrócili oni do swoich siedzib. Brak pieniędzy w skarbcu koronnym spowodował, że wstrzymane zostały wypłaty żołtu dla rycerzy zaciężnych. Część z nich porzuciła więc służbę i pod pozorem odebrania zaległych należności, zaczęła łupić ziemię krakowską. Księstwo oświęcimskie, graniczące z Koroną Polską od zachodu, stało się ich bazą wypadową. „Bracią”, bo tak ich nazywano, przewodzili Kawka i Świeborowski. Siedzibą swą uczynili warownię na Górze Żebaczkiej i stąd swoje zbójckie wyprawy rozpoczynali, ogniem i mieczem pustosząc południowe rubieże Królestwa Polskiego. Również i książę Janusz próbował, przy pomocy gotowych na wszystko zbirów, zmusić Kazimierza Jagiellończyka do zwrotu ziemi oświęcimskiej, którą sam wcześniej zmuszony był mu sprzedać.

Zaniepokoił się król polski tym łotrystwem i wzmocnił załogę zamku oświęcimskiego stojącego nad brzegiem Soły. Żołnierze królewscy ośmiu żołdaków schwyтали i wrzucili ich do lochu wieży zamkowej. Korzystając z niedbalstwa pilnujących ich strażników, po linie, którą strawę im spuszczano, wydobyli się na górę, zajęli wieżę, a rycerzy straż pełniących, strącili z niej. „Padł nagły strach na rycerzy królewskich, a nawet i ostateczne zwątpienie. Kiedy bowiem do wieży ze skrytością śpieszą, owi brańcy poczęli z góry walić kamieniami (...)”. Wieża zaopatrzona była we wszystko potrzebne do obrony, więc oblężenie trwać mogło długo. Dopiero starosta Jan Synowiec mądrością swoją problem rozwiązał. Wszedł w ugodę z rabusiami, pozwolił im wieżę opuścić i wyjść swobodnie z bronią i końmi, „... dawszy im nadto 200 czerwonych florenów...” Los jednak obszedł się z nimi okrutnie. Gdy opuścili oświęcimską warownię i udawali się na Górę Żebaczką, napadli na nich ludzie Katarzyny Włodkowej, która schwytanych ściąg kazała, a łupy zagarnęła.

Wieża na wzgórzu zamkowym nadal dumnie góruje nad miastem, chociaż czas jej nie oszczędzał. W wyniku wojen i klęsk żywiołowych straciła swoje słynne blanki. Przez długi czas stała bez przykrycia, ale zachwycała swoją wspaniałością i siłą, symbolizując niezniszczalność miasta.

Historię tę, która wydarzyła się przed wiekami, jeszcze dzisiaj opowiadają mieszkańcy Oświęcimia. Tym, którzy podczas pełni księżyca, usiądą u podnóża zamku, dane jest usłyszeć szcęk oręża i stukot spadających po wzgórzu zamkowym kamieni, które kiedyś z wieży zrzucali żołdacy.

Legenda o św. Jacku

Przy bulwarach na prawym brzegu Soły, niemalże w środku między mostami Piastowskim i Jagiellońskim, wznosi się okazała ceglana świątynia, której budowę rozpoczęli z początkiem XIV w. pierwsi książęta oświęcimscy, fundatorzy i opiekunowie klasztoru i kościoła ojców dominikanów. Różne były dzieje tej budowli, o której losach często decydowało przeznaczenie.

Nie ustały jeszcze echa walk spod Nysy, gdzie Piastowie Śląscy w roku 1428 przeciwstawili się husytom, a już liczne czeskie zastępy ruszyły na Śląsk krzewić zasady nowej wiary.

Zajęli liczne miasta i zamki solidnie zbudowane i niedostępne. Ze szczególną zawziętością palili i burzyli klasztory, zabijali mnichów, pozostawiając za sobą zgliszcza i pożogę. Wdarli się na ziemię oświęcimską i doszli do ujścia Soły, pod bramy Oświęcimia. Miasto stało się niedostępne dla najeźdźców, więc cały impet swój rzucali na klasztor i kościół poza murami stojący. Mocna, gotycka budowla dała schronienie okolicznej ludności i zakonnikom. Wszyscy modlili się do cudami wstawionego brata zakonnego Jacka Odrowąża mniemając, że tak jak ocalił siebie i towarzyszy swoich cudownie na płaszczu przez rzekę ich przeprowadzając, tak też ocalił zgromadzonych w kościele.

Nie opuścił ich więc i wtedy, gdy wrogowie spaliwszy okolicę przystąpili do burzenia świątyni. Na nic zdały się innowiercom drabiny, bo kto tylko wszedł na dach by go zapalić, spadał z niego niby gromem rażony. Tak trwało przez dzień cały i noc. Spłonęły dachy na celach klasztornych, a świątynia stała nadal. O świcie nad klasztorem ukazała się postać odziana w habit dominikański. Popłoch i panika zapanowała w szeregach atakujących, a nadzieja wśród obrońców kościoła. Rankiem ci, którzy zdobyli Częstochowę i bluźnierczą rękę podnieśli na cudowny obraz Czarnej Madonny, wycofali się pokonani.

Gdy w 1594 roku kanonizowano ojca Jacka Odrowąża, oświęcimscy dominikanie oddali swój kapitułarz, przekształcając go na kaplicę pod wezwaniem świętego. Czas nie oszczędził klasztoru i kościoła św. Krzyża, jak również kaplicy poświęconej temu patronowi. Dekretem kasacyjnym cesarza austriackiego z roku 1782 rozwiązano zakon, a dobra poddominikańskie sprzedano.

Powtórnego poświęcenia podniesionej z ruin kaplicy dokonano 19 sierpnia 1894 roku w dzień św. Jacka. Dało to początek wielkiemu odpustowi w Oświęcimiu. Od ponad stu lat dzień ten jest uroczyście obchodzony.

Do dziś, w pierwszą niedzielę po Wniebowzięciu N.M.P. mieszkańcy Oświęcimia i okolic przybywają całymi rodzinami na rynek. Bawiąc się i weseląc nie wiedzą, że tradycję tego dnia zawdzięczają św. Jackowi i cudownemu ocaleniu kościoła dominikańskiego.

Legenda o Zatorze i nawałnicy tatarskiej

W bogatej historii Księstwa Oświęcimskiego znaleźć można liczne przykłady świadczące o roztropności i przytomności mieszkańców, którzy niejednokrotnie ratowali swoje grody oraz domostwa przed kataklizmem i zniszczeniem.

Latem 1240 r Mongołowie, plemiona koczownicze przybyłe z dalekiej Azji pod wodzą Batu-chana, zajęli Ruś oraz część Węgier, a później ruszyli ku wschodnim rubieżom Królestwa Polskiego. W owym czasie państwo polskie zmagало się z kłopotami wewnętrznymi wywołanymi przez zwalczające się księstwa dzielnicowe.

Ważnie te były przyczyną osamotnienia i osłabienia kraju. Z początkiem następnego roku część Złotej Ordy pod dowództwem Baidara ruszyła na Śląsk, zdobyła i spaliła Kraków, Sandomierz jak również znaczniejsze miasta i grody. Do wszystkich zakątków kraju docierały wieści o barbarzyństwie i okrucieństwie najeźdźców. Strwożona ludność opuszczała swoje siedziby, kryjąc się w lasach i miejscach niedostępnych. Niewielu rycerzy pozostało do obrony grodów. Dlatego też, gdy pierwsze wrogie podjazdy dotarły do przeprawy przez Wisłę w rejonie Zatora, nie napotkały oporu. Przeszły traktem po śladach za cofającym się wojskiem książęcym do Oświęcimia.

Jak to się mogło stać, że Mongołowie-Tatarzy ominęli Zator nie próbując go zdobywać? Otóż wieczorem, gdy zauważono zbliżające się wojska nieprzyjacielskie, rycerze pozostający do obrony grodu długo rozważali wszelkie sposoby odparcia wroga i ocalenia warowni przed zagładą. Stoczenie bezpośredniej bitwy z Tatarami z uwagi na zbyt słabą liczebnie załogę było bezcelowe, a i pomoc kasztelana oświęcimskiego wydawała się wątpliwa. Pozostawieni i opuszczeni przez wszystkich przystali w końcu na plan przechytrzenia przeciwnika. Nocą część obrońców wyjechała konno i podążyła szlakiem w kierunku zachodnim. Przybywszy do rozwidlenia dróg, gdzie pełno było innych śladów, przekuli koniom kopyta zakładając podkopy odwrotnie. Wracając tedy do warowni zostawiali ślady ułożone w sposób wskazujący jazdę w kierunku przeciwnym, czyniąc wrażenie, że cała jazda opuściła ten teren i uciekła przed najeźdźcą.

W ciszy i spokoju przeczekali tatarską nawałnicę, a gdy zagrożenie minęło otworzyli bramy dla uchodźców. Powracający opowiadali o strasznym losie, jaki spotkał wieś i grody kasztelana oświęcimskiej, o tym, że Tatarzy wdarszy się do Oświęcimia złupili go i spalili,

a ludność wymordowali. Dzięki przebiegłości obrońców ocalał i gród nad Skawą położony, i ludzie, którzy uniknęli niewoli jasyrem zwanej. Pamięć o tym wydarzeniu przetrwała wieki. Historia ta przekazywana z pokolenia na pokolenie zawsze była powodem do dumy.

A i dzisiaj jeszcze niektórzy mieszkańcy Zatora z nią łączą nazwę swojego miasta:

Tatarzy podążając ZA TOREM, za śladami kopyt końskich, zostawionymi przez obrońców, obeszli gród nie niszcząc go.

- 3) Z inicjatywy powiatu wydano wspólnie z ośmioma gminami mapę terenu powiatu z zaznaczonymi trasami turystycznymi oraz prezentacją wybranych obiektów zabytkowych.

9. Priorytet VII. Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami

Powiat podjął inicjatywę utworzenia Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej, której jednym z efektów było pozyskanie, na prace przy zabytkowym obiekcie, **35 000 000,00 zł** z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Obiekt ten należy do historycznego zespołu budynków dawnych Zakładów Zbożowo Młynarskich i Zakładów Tytoniowych. W latach 1940-44 wykorzystywany był do pomocy w funkcjonowaniu obozu KL Auschwitz jako magazyn SS „Lagerhaus”. Obecnie, w ramach w/w zespołu budynków, wpisany jest do rejestru zabytków nieruchomości województwa małopolskiego – nr rejestru A-173/M. Historia obiektu doskonale predysponowała go utworzenia w nim Muzeum. Był to dobry pomysł na zagospodarowanie i uratowanie zabytkowego budynku.

10. Priorytet VIII. Powszechna edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego

W celu wyeksponowania i promowania historii regionu zorganizowano w marcu 2017 r. dwudniową konferencję naukową na temat historii księstwa oświęcimskiego, której plan przedstawiał się następująco:

Dzień pierwszy: Tematyka pierwszej sesji, której przewodniczył: Ks. Prof. zw. dr hab. Kazimierz Łatak z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego objęła:

- Źródła do dziejów Księstwa Oświęcimskiego w Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie. *Ks. mgr Jarosław Rażny - Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie*
- Utworzenie Księstwa Oświęcimskiego, jego granice i dzieje do 1457 roku. *Mgr Artur Łojek – Uniwersytet Śląski*
- Integracja Księstwa Oświęcimskiego z Królestwem Polskim. *Dr hab. Andrzej Nowakowski, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego*

Drugiej sesji przewodniczył prof. dr hab. Krzysztof Koźbiał z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu. Tematami sesji były:

- Miasta Księstwa Oświęcimskiego. *Dr Przemysław Stanko – Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie*
- Administracja kościelna w Księstwie Oświęcimskim. *Ks. prof. dr hab. Jan Szczepaniak – Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie*

Trzecia sesja pod przewodnictwem prof. zw. dr hab. Andrzeja Ślebarskiego z Uniwersytetu Śląskiego poświęcona była tematom:

- Kultura i oświata w Księstwie Oświęcimskim. *Ks. Prof. zw. dr hab. Kazimierz Łatak – Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego*
- Katalog przeorów konwentu dominikanów w Oświęcimiu w świetle najstarszego zachowanego inwentarza. *Dr Wiktor Szymborski – Uniwersytet Jagielloński*
- Zbójceki żywot Katarzyny Skrzyńskiej. *Prof. dr hab. Stanisław Sroka – Uniwersytet Jagielloński*

Dzień drugi: Pierwsza sesja, której przewodniczył prof. dr hab. Antoni Barciak z Uniwersytetu Śląskiego, poświęcona była tematom:

- Sztuka sakralna Księstwa Oświęcimskiego. *Ks. dr Szymon Tracz – Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie*
- Heraldyka książąt oświęcimskich. *Dr Przemysław Stanko – Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie*
- Gospodarka rolna Księstwa Oświęcimskiego w XVI wieku – wybrane problemy. *Dr Grzegorz Baziur Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Oświęcimiu*

Sesji drugiej przewodniczył ks. dr Szymon Tracz z Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Tematyka sesji dotyczyła:

- Dokument księcia Janusza z 1405 roku znajdujący się w Archiwum Klasztoru Kanoników Laterańskich w Krakowie (komunikat naukowy). *Dr Jakub Pach - Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego*
- Hrabiowie Komorowscy jako starostowie oświęcimscy (komunikat naukowy). *Ks. dr Michał Łobaza - Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego*
- Spór o prawo patronatu i prezenty na urząd prepozyta kościoła parafialnego w Oświęcimiu z roku 1533 (komunikat naukowy). *Dr Marek Hałaburda - Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie*

Innym działaniem zwiększającym potencjał edukacyjny w zakresie wykorzystania dziedzictwa kulturowego do celów turystycznych było zorganizowanie z inicjatywy powiatu, na przełomie września i października 2018 r. kursu dla przewodników po ziemi oświęcimskiej.

Powiat Oświęcimski to region dynamicznie rozwijającego się zaplecza turystycznego: zatorski park rozrywki, ośrodek „Molo” w Osieku, coraz lepsza sieć hoteli, restauracji i kawiarni to przykłady rozwoju w tym zakresie, które razem z Państwowym Muzeum KL Auschwitz-Birkenau przyciągają liczne rzesze turystów. Sytuacja ta rodzi konieczność zintensyfikowania działań związanych z kreowaniem pozytywnego wizerunku turystycznego i kulturowego Ziemi Oświęcimskiej oraz inicjowania aktywności mieszkańców.

W związku z powyższym powiat zwrócił się do gmin i organizacji pozarządowych z propozycją podjęcia wspólnego przedsięwzięcia realizowanego w partnerstwie z PTTK. Główną ideą projektu było przeprowadzenie szkolenia dla przewodników po Powiecie Oświęcimskim. Adresatami szkolenia byli wytypowani pracownicy Gmin oraz partnerzy społeczni zajmujący się promocją walorów przyrodniczych i historycznych regionu.

Tematyka kursu:

1. Trasy turystyczne: piesze, rowerowe, szlak architektury drewnianej
2. Atrakcje turystyczne regionu (Dolina Karwia, obszar natura 2000)
3. Geografia Kotliny Oświęcimskiej
4. Historia byłych księstw oświęcimskiego i zatorskiego
5. Postacie związane z Ziemią Oświęcimską
6. Historia kultury i sztuki – zabytki
7. Warsztaty w terenie – 3 dni

11. Priorytet IX. Wzmocnienie roli społeczeństwa w ochronie zabytków

Prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków

Zgodnie z art. 103 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami prowadzona jest ewidencja społecznych opiekunów zabytków w formie listy zawierającej 57 wpisów.

Lp.	Obiekt objęty opieką	Społeczny Opiekun Zabytków
1	Układ urbanistyczny miasta Oświęcimia	Kućka Noworyta Jolanta
2	Kościół pw. Wniebowzięcia NMP Oświęcim	Noworyta Jan
3	Kościół pw. Św. Bartłomieja w Porębie Wielkiej	Drusewicz Stanisława
4	Kościół pw. Św. Urbana w Brzeszczach	Kolarczyk Władysław
5	Kościół pw. Św. Andrzeja Apostoła w Osieku	Brańka Alicja
6	Zespół Pałacowy w Polance Wielkiej	Ziaja Mirosław
7	Teren byłego obozu zagłady podobóz Jawiszowice	Forycki Zygmunt
8	Zespół dworsko- parkowy w Harmężach	Buliński Maciej
9	Kapliczka przydrożna ul. Brzozowa 47	Buliński Andrzej
10	Dawna synagoga	Żak Leszek
11	Park i oficyny pałacowe w Osieku	Kwaśniak Adrianna
12	Średniowieczny gródek w Malcu	Zięciak Barbara
13	Kościół drewniany pw. Św. Mikołaja Polanka Wielka	Matlak Klaudia
14	Kościół pw. Św. Wojciecha i Jerzego w Zatorze	Czuba Barbara
15	Ruiny pałacu w Głębowicach	Kasperczyk Bartłomiej

16	Kapliczka Św. Tekli Osiek	Kramarczyk Magdalena
17	Osada neolityczna w Grojcu	Chowaniec Andrzej
18	cmentarz parafialny w Oświęcimiu	Lehnert Wiesława
19	Zespół dworsko- parkowy Zaborze	Kasperek Andrzej
20	budynki byłego Monopolu, obecnie PWSZ w Oświęcimiu	Urbiński Jacek
21	Kościół pw. NMP Wspomożenia Wiernych	Szemik Ryszard
22	Zespół klasztorny Sióstr Serafitek	Kupiec Jolanta
23	Kościół pw. Matki Boskiej Bolesnej	Kotarba Halina
24	Zespół pałacowy w Rajsku	Foltyn Kazimierz
25	Zespół pałacowo- parkowy w Grojcu	Król Krystyna
26	Kościół pw. Świętej Trójcy w Bobrku	Kuczyńska Katarzyna
27	Spichlerz drewniany w Bobrku ³	Urbińska Agata
28	układ urbanistyczny miasta Zator	Szmyt Marek
29	kamienica nr 14 Rynek Główny Oświęcim	Mikołajewicz Mirosław
30	kamienica nr 8 Rynek Główny	Nędza Henryka
31	Zespół klasztorny Dominikanów	Bajdak Zofia
32	Gródek stożkowy w Łazach	Błoński Stanisław
33	Teren byłego obozu koncentracyjnego Auschwitz	Czarnik Henryka
34	Kapliczka przydrożna przy ul. Bema /teren PZ nr 2 SOMSIT/	Ryłów Czesława
35	Zamek ze wzgórzem zamkowym	Knapik Jan
36	Gródek stożkowy w Łazach	Szyjka Józef
37	Zespół pałacowo- parkowy w Porębie Wielkiej	Ślęczka Anna
38	Rampa kolejowa i bocznicą /teren Dworca Zachodniego/	Dziuba Henryk
39	Zespół dworsko- parkowy z kaplicą Hallerów	Nosal - Tobiasz Anna
40	Cmentarz Żydowski w Oświęcimiu	Żak Jakub
41	Kościół pw. Św. Jana Chrzyciela w Preciszowie	Jarosz Ludwika
42	Kościół pw. Św. Michała Archanioła we Włosienicy	Jarecka Maria
43	Zespół Pałacowy w Osieku	Kramarczyk Klaudyna
44	Kościół pw. Św. Wawrzyńca w Grojcu	Chowaniec Adam
45	Zespół pałacowy w Bulowicach	Konior Jakub
46	Zespół dworski w Graboszycach	Madej Maria
47	Kościół pw. Św. Andrzeja w Graboszycach	Kruk Anna
48	Kościół pw. Św. Marcina w Jawiszowicach	Foryciarz Stanisław
49	Pomnik nagrobny rodziny Russockich /cmentarz rzymsko-katolicki/	Obstarczyk Małgorzata
50	Zespół pałacowy w Zatorze	Brandys Maria
51	Cmentarz parafialny w Zatorze	Wieliczko Jan
52	Kościół pw. Św. Jakuba Młodszego w Palczowicach	Zachara Magdalena

³Spichlerz został przeniesiony do skansenu w Wygiełzowie (Muzeum – Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec). Powstały w 1779 r. jako własność rodu Wielkopolskich. Budynek o konstrukcji zrębowej, za wzór miał śląskie spichlerze folwarczne. Obiekt jest na planie prostokąta, dwukondygnacyjny z dachem czterosпадowym i daszkiem okapowym, całość pokryta gontem. Wnętrze podzielone jest na sień z dwoma pomieszczeniami po bokach i ze schodami na piętro. Spichlerz posiada bogate zdobienie stolarki. Obecnie po remoncie wnętrze przeznaczone jest na wystawy związane z działalnością skansenu.

53	Cmentarz parafialny we Włosienicy	Jarecki Piotr
54	Zabytki z terenu powiatu oświęcimskiego	Iżycek Mirosław
55		Sobała Bogusław
56		Ganobis Mirosław
57		Klub "Oświęcimska Starówka"

12. Priorytet X. Nadzór nad właściwym oznakowaniem zabytkowych budynków

Oznakowanie obiektów zabytkowych „błękitną tarczą”

Na mocy art. 12. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami starosta, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie.

Znak ma kształt pięciokątnej tarczy skierowanej ostrzem w dół, o wymiarach 185 x 100 mm, wykonanej z blachy, na białym tle w górnej części napis: "ZABYTEK CHRONIONY PRAWEM", poniżej tarcza herbowa złożona z błękitnego kwadratu, którego jeden z kątów tworzy ostrze tarczy, oraz umieszczonego nad nim błękitnego trójkąta, rozgraniczonych po każdej stronie białym trójkątem.

Błękitna Tarcza (Blue Shield) jest kulturowym odpowiednikiem Czerwonego Krzyża. Jest to symbol ochrony określony w Konwencji haskiej z 1954 r. (Konwencja o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisana w Hadze dnia 14 maja 1954 r.). Zgodnie z zapisami Konwencji, znak Błękitnej Tarczy służy dla oznakowania obiektów kultury, aby zapewnić im ochronę przed atakiem w razie konfliktu zbrojnego.

Powiat oświęcimski posiada aktualizowany corocznie wykaz zabytków oraz plan działań. Wzór znaku określony jest rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 roku w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (Dz. U. z 2004 r. Nr 30, poz. 259).

Wzór znaku:

